

EL QUINZE

de **Público**

Circ Cric:
40 anys
escampant
somriures
P26

Escuelas de 0 a 3 años para luchar contra la desigualdad

La educación en esta etapa reduce la brecha y palia la discriminación de género por la maternidad **PÁGINA 6**

En secundaria, un instituto de Terrassa se alía con el MNACTEC para combatir la segregación **PÁGINA 8**

La paralización de Janssen, nuevo obstáculo

La vacunación sigue aunque ralentizada, mientras se entra de pleno en la cuarta ola **P12**

ROGER SEGURA-ACN

Recuperar la confianza en la política

Marina Llansana
Filòloga i periodista

Del encierro en la iglesia del Pi a Volem Acollir

Movimientos migrantes, ignorados tras décadas de reivindicaciones **P14**

Críticas a la búsqueda del turista 'premium'

Las iniciativas para captar teletrabajadores o estudiantes extranjeros generan recelo **P18**

“Com a ciutadania tenim molt de poder quan ens organitzem; si ho fem podem canviar coses”

Entrevista a Maria Campuzano i Lucía Delgado
Portaveu de l'Aliança contra la Pobresa Energètica
i coportaveu de la PAH Barcelona

PÁGINA 2

MONTSE GIRALT

Maria Campuzano,
de l'APE, i Lucía Delgado,
de la PAH, a la plaça Joan
Corrades d'Hostafrancs.

MONTSE GIRALT

“Els socialistes encara no s’han decidit entre recolzar la banca o recolzar les famílies”

Maria Campuzano i Lucía Delgado

Les dues activistes defensen la importància dels moviments socials per pressionar les Administracions i aconseguir canvis legislatius, i detallen les seves demandes per acabar amb la pobresa energètica i garantir el dret a l'habitatge

Portaveu de l'Aliança contra la Pobresa Energètica i coportaveu de la PAH Barcelona

Entrevista **Lucía Delgado i Maria Campuzano**

Marc Font
BARCELONA

La seu de la PAH de Barcelona, ubicada al barri d'Hostafrancs, acull la conversa amb **Lucía Delgado**, coportaveu de l'entitat en defensa del dret a l'habitatge a la capital, i **Maria Campuzano**, portaveu de l'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE). Pocs dies enrere, aquest darrer moviment ha assolit una victòria històrica després que Endesa hagi signat un conveni amb diverses administracions catalanes que allibera desenes de milers de persones del seu deute. En paral·lel, la PAH empeny per evitar una nova allau de desnonaments, i apel·la a la "voluntat política" del Govern del PSOE i Unides Podem per evitar-ho. Parlem amb totes dues de tot això i de la força dels moviments socials.

Fa dues setmanes Endesa, la Generalitat de Catalunya, les diputacions i l'AMB van signar un conveni que allibera més de 35.000 famílies del deute acumulat des del 2015 per l'impagament de la llum. Què suposa aquest acord?

Maria Campuzano (M.C.): És important perquè significa que més de 35.000 famílies s'alliberen d'un deute que arrosseguen de fa molts anys i, sobretot, que puguin començar de zero. És un acord històric, perquè no havia passat enlloc de l'Estat que una empresa elèctrica condonés deutes. Però no és tot el que volíem, que era que l'empresa assumís al 100% la condonació. Ara, però, ens toca fiscalitzar-lo i veure com s'aplica. El passat queda molt clar, el futur encara s'ha de treballar molt per veure com serà el fons de solidaritat [que impedirà que les famílies acumulin nous deutes] o com hi arribaran les famílies, i moltes altres coses que inclou el conveni, com ara que per fi les famílies que estan en situació d'ocupació en precari puguin accedir a un comptador de llum.

Han dit que és un pas per a l'erradicació de la pobresa energètica a Catalunya. Què falta perquè sigui definitiva?

M.C.: Aquest conveni s'emmarca en la Llei 24/2015, que arriba per aturar el cop, tant pel que fa als desnonaments com a la pobresa energètica, però per erradicar la pobresa energètica hem d'anar molt més enllà. A nivell estatal necessitem canviar el model de gestió d'aquests serveis bàsics, que ara mateix està en mans del famós oligopoli, per recuperar la gestió de manera pública i amb control de la ciutadania. Creiem que és l'única manera de poder garantir un accés universal tant de l'aigua com de l'energia. Que estigui controlat per unes empreses privades que tenen com a objectiu maximitzar els beneficis és incompati-

ble amb garantir un dret. Ara, per arribar fins aquí hi ha molts passos previs, com ara aconseguir que a Catalunya altres grans elèctriques com Naturgy o Iberdrola assumeixin convenis similars, i després treballar a nivell estatal. Amb la 24/2015 tenim límits, no pots obligar que les elèctriques assumeixin el deute, només hi pot haver un acord de voluntats.

Com explica el canvi en la posició d'Endesa en aquesta matèria?

M.C.: S'ha adonat que no tenia cap altra alternativa. Des que es va aprovar la llei les energètiques, els bancs i els fons voltor han intentat aturar-la de la manera que fos, i han vist que no podien i que ha arribat per quedar-se. Endesa s'ha trobat en un punt en què la llei no li permet tallar la llum, que és l'única mesura de pressió per cobrar les factures, perquè saben que la gent no pot viure sense llum, i s'ha adonat que arribava a un acord o el deute seguiria pujant.

El conveni no s'entén sense el precedent de la Llei 24/2015, contra els desnonaments i la pobresa energètica, que van impulsar conjuntament amb la PAH i l'Observatori DESC. Aquesta unitat d'acció és cabdal per pressionar les institucions?

Lucía Delgado (L.D.): Totalment. Teníem clar que una casa no es pot entendre sense els subministraments bàsics; sense accés a l'aigua, la llum i el gas no pots desenvolupar-te com a persona. Eren temes que anaven junts, i per això vam promoure la iniciativa legislativa popular (ILP), que va acabar en la Llei 24/2015. Quan hi ha una situació de vulneració de drets, tots els moviments socials busquem rsuports en la nostra lluita, i en aquesta llei era molt natural fer l'aliança amb l'APE i l'Observatori DESC, que té una experiència més jurídica. S'ha demostrat que va ser un encert. Si anem totes juntes amb un objectiu concret, aconseguim victòries.

M.C.: També creiem que aquesta llei és molt efectiva perquè no s'ha fet des del despatx, sinó des dels mateixos moviments que pateixen la problemàtica. I per això les mesures són efectives.

S'està molt lluny de garantir el dret a l'habitatge. Temen una nova onada de desnonaments a partir del 9 de maig, quan s'acabi l'estat d'alarma?

L.D.: Sí, totalment, ja ho vam alertar. Ens ha costat molt aconseguir l'actual moratòria, que data del 22 de desembre, després que la PAH exigíssim una moratòria real de tots els desnonaments. El que exigim ara és que s'ampliï el temps que faci falta fins que hi hagi una llei estatal de l'habitatge que garanteixi que no hi hagi famílies vulnerables al carrer, fins que s'obligui els bancs a fer lloguers socials, com en la 24/2015. No

entendríem que un govern que es diu progressista no allargués la moratòria [amb posterioritat a l'entrevista el president espanyol, Pedro Sánchez, va anunciar-ne una pròrroga de tres mesos]. I a Catalunya, que té competències per legislar pel dret a l'habitatge, continuem treballant a nivell de Parlament perquè hi hagi mesures antidesnonament.

La nova llei estatal de l'habitatge s'està endarrerint, en part per les diferències entre el PSOE i Unides Podem. El PSOE rebutja regular el preu dels lloguers i aposta pels incentius fiscals als propietaris. Què en pensen?

L.D.: Com a moviment social posem sobre la taula diferents mesures, com ara regular el preu dels lloguers, però també altres, com transmetre l'ADN de la 24/2015 i canviar el paradigma per obligar els grans propietaris a fer lloguer social a les famílies vulnerables; és a dir, a corresponsabilitzar el sector privat, que ha estat l'impulsor de la situació que estem vivint. Venim d'una crisi immobiliària en què es van rescatar les entitats financeres sense cap contraprestació. Si haguéssim agafat tots els pisos de les entitats financeres, ara tindríem un parc de lloguer social, però no es va fer. Exigim que en aquesta segona onada de crisi no es cometi el mateix error i es corresponsabilitzi els privats. No podem permetre que s'especuli amb un bé de primera necessitat com l'habitatge. Ens han d'escoltar als moviments socials i fer una llei de l'habitatge que realment garanteixi aquest dret.

A Catalunya, des del mes de setembre tenim una llei que regula el preu dels lloguers. Quin balanç en fa?

L.D.: Doncs s'està demostrant que està sent útil. És un pas més per demostrar que es pot regular el preu del lloguer, però ca-

len més mesures, perquè la urgència és aturar els desnonaments, i ara no tenim mecanismes per aturar-los en els casos de les persones que estan ocupant, que finalitzen els contractes o una cosa tan bàsica com les renovacions de lloguer social. Famílies que al seu dia tenien una hipoteca van fer una dació en pagament i van aconseguir un lloguer social després de lluites amb la PAH, i ara se'ls acaba el contracte. La seva situació no ha millorat i el banc o el fons d'inversió de torn no els vol renovar el lloguer social. Tornen a viure una situació que és un infern, en què no saps quan et trauran de casa.

Fa uns mesos el Tribunal Constitucional va tombar el decret català 17/2019, que obligava els grans tenidors a oferir lloguer social o una alternativa habitacional a famílies vulnerables o que ocupaven. Recuperar-la ha de ser una urgència del futur Govern?

L.D.: Sí, i esperem que altres grups parlamentaris, com els socialistes, que encara no s'han decidit entre recolzar la banca o recolzar les famílies, es decideixin a recolzar les famílies i a tirar endavant aquesta llei. Per nosaltres ha de ser la primera llei que aprovi el Parlament, una llei antidesnonaments que posi les persones al davant de les entitats financeres.

Fa molts anys que es denuncia el baix pes de l'habitatge social a Catalunya. Falta voluntat política per corregir-ho?

L.D.: El que hem descobert durant tot aquest temps és que si hi ha voluntat política s'aconsegueixen les demandes que té la societat. Si hi ha voluntat política s'aprovarà una llei de l'habitatge a nivell estatal que defensi les persones vulnerables, que aturi desnonaments, que impedeixi els talls dels subministraments... I si

"Per erradicar la pobresa energètica cal una gestió del servei pública i amb control de la ciutadania"

"Si els moviments socials anem junts amb un objectiu concret, aconseguim victòries"

"Ara vindrà una allau de desnonaments si el Govern espanyol vol que vingui"

MONTSE GIRALT

Entrevista **Lucía Delgado i Maria Campuzano**

hi ha voluntat política tots els pisos de la Sareb podrien estar a l'inexistent parc d'habitatge públic de les nostres ciutats.

Com interpreten que en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica ara mateix tinguem una legislació més garantista a Catalunya que a l'Estat?

M.C.: Que hi hagi moviments socials que estiguin empenyent a les institucions per garantir drets és clau. La Llei 24/2015 i les que s'han fet posteriorment en habitatge són pioneres precisament perquè les hem fet els mateixos moviments des del carrer i l'experiència del dia a dia, i hem aconseguit generar una pressió a les institucions perquè no tinguin alternativa a acceptar les propostes i a votar-hi a favor. I un cop s'aproven, fer que s'apliquin. Perquè aprovar una llei no canvia la realitat d'un dia per l'altre, sinó que l'endemà has d'estar al darrere de les institucions per fer que es compleixi.

Els actors econòmics han canviat els darrers anys, amb l'enorme irrupció de fons voltor en el mercat de l'habitatge o la presència més gran de fons transnacionals entre els accionistes de les elèctriques. Això els dificulta la interlocució?

L.D.: En temes d'habitatge, clarament sí. Després de molts anys de lluita vam aconseguir interlocucions per negociar amb alts càrrecs d'entitats financeres. Ara mateix, amb els fons, s'escuden dient que és bastant impossible saber amb qui hem de parlar, perquè hi ha una opacitat molt gran. Però també creiem que no hem d'entrar en el seu joc de veure qui és qui, perquè al final, si grates una mica, veiem que al darrere també hi ha els bancs. Darrere de Cerberus, Haya o Divarian també hi ha el BBVA, i per

"Si haguéssim agafat els pisos de les entitats financeres tindríem un parc de lloguer social"

"Si hi ha voluntat política s'aprovarà una llei estatal de l'habitatge que defensi les persones vulnerables"

"Hem generat una pressió a les institucions perquè votin a favor de les nostres propostes"

nosaltres és el responsable i li exigim que doni solucions a les famílies. Per nosaltres bàsicament les entitats financeres són les responsables de la situació actual.

Lucía Delgado està implicada a la PAH des de l'inici del moviment, l'any 2009; i Maria Campuzano ho està a l'APE des de l'any 2014. Què les va portar a implicar-se a fons en l'activisme?

M.C.: Per mi és una evolució. Portava des del 2008 treballant a Enginyeria Sense Fronteres en temes del model energètic i els seus impactes, sobretot en països del sud. Vam començar a treballar els impactes a casa nostra i a poc a poc vam arribar a la pobresa energètica. Aquí va venir el vincle amb la PAH, perquè pensàvem que, si la gent no podia pagar els subministraments,

tampoc podria pagar l'habitatge. Ens ho van confirmar i ens van dir que ells ja en tenien prou amb els bancs i no podien encarregar-se també de les elèctriques. I és aquí on neix l'APE, i m'hi vaig implicar.

L.D.: En el meu cas va ser per casualitat. Estava treballant a la UAB a l'àrea d'enginyeria química, res a veure amb l'habitatge, i un company de despatx em va dir que es formava un grup de temes d'hipoteca i si hi volia participar. Vaig anar a una reunió i em vaig assabentar que si no podia pagar la hipoteca no només et podien desnonar, sinó que et quedava un deute de per vida. Això em va tocar, va fer que fes un clic, i des d'aleshores no he deixat la PAH.

Què han après en tots aquests anys?

M.C.: Comprovar que com a ciutadania tenim molt de poder quan ens organitzem; veure que, si ho fem, realment podem canviar coses. Com a ciutadania podem forçar canvis que transformen i impacten en la vida de moltíssima gent, i ho hem vist amb la 24/2015, o l'aturada de desnonaments o de talls de subministrament.

L.D.: Cada dia aprenc a la PAH, és com una universitat. Sempre hi ha algú que ve i t'explica alguna cosa nova. Però, sobretot, veure com un espai d'ajuda mútua i de solidaritat pot esdevenir un espai de transformació politicosocial. Això és molt gratificant. Veure que entra una persona destrossada, que pot ser desnonada, i en la catarsi d'aturar el desnonament agafa força i és capaç de plantar-se davant l'entitat financera i aconseguir un lloguer social. Aquest moment de transformació et dona esperança.

Són moviments assemblearis en què el contacte humà és molt important. Com viuen la pandèmia?

L.D.: Doncs com podem. A la PAH som molt carinyosos i intentem respectar les mesures de seguretat, però també mirem de fer reunions presencials. Ens hem de seguir veient, perquè hi ha desnonaments i ha estat complicat, però la PAH és un moviment que sempre demostra superació. Quan es va declarar l'estat d'alarma, vam començar a fer les reunions online, vam estudiar els reials decrets que van sortir, vam fer documents útils, vam sortir als mitjans perquè la gent sabés que podia contactar amb nosaltres... Ara la situació ens permet fer assemblees mixtes, presencials i virtuals, però igualment trobem a faltar l'abraçada.

M.C.: Doncs molt similar. Els nostres col·lectius són especialment vulnerables a nivell de salut i encara hem hagut de tenir més cura, però a la vegada m'ha sorprès la capacitat d'adaptació; fins i tot amb la bretxa digital hem aconseguit que la gent es pugui connectar. I ara també fem assemblees presencials-online.

Més enllà dels canvis legals, segurament els seus moviments també han contribuït a modificar un cert sentit comú en qüestions com la defensa de l'ocupació o de tenir els subministraments garantits tot i que no es puguin pagar.

M.C.: Sí, com una batalla de relat, que ens ha costat perquè tenim molts menys recursos que les empreses contra qui lluitem. Des de la força del carrer hem anat empenyent per canviar el relat sobre els drets que s'han de protegir i s'han de defensar. A nivell de Catalunya, hi ha alguns relats que són molt pioners, com ara exigir aquesta responsabilitat a les energètiques.

L.D.: Sempre dic que per mi la victòria més gran va ser quan la societat va entendre que els culpables de la bombolla immobiliària van ser els bancs i no la gent que no podia pagar la hipoteca. També va ser gràcies al 15-M que hi va haver aquest canvi de relat, i des d'aleshores tant les elèctriques com les entitats financeres i els partits han fet un pols brutal per tornar al punt de partida on estàvem i criminalitzar les famílies que no poden pagar els lloguers o les hipoteques i, sobretot, l'ocupació.

En el rerefons de tot plegat, transmeten que el problema estructural és el model econòmic que tenim.

L.D.: Totalment, hem de canviar aquest model. Amb la pandèmia del coronavirus s'ha fet més evident que s'ha de garantir l'accés als drets bàsics i un mínim de poder adquisitiu, sigui una renda garantida o una renda bàsica universal. Ara vindrà una allau de desnonaments si el Govern vol que vingui, perquè el PSOE i Unides Podem poden ampliar la moratòria per evitar-ho. I també es pot fer amb altres qüestions. Falta voluntat política per aturar la sagnia que pot venir.

"Com a ciutadania tenim molt de poder quan ens organitzem; si ho fem podem canviar coses"

"La victòria més gran: quan la societat va entendre que els bancs eren els culpables de la bombolla"

"S'ha fet més evident que s'ha de garantir l'accés als drets bàsics i un mínim poder adquisitiu"

Lucía Delgado i Maria Campuzano, durant l'entrevista a 'El Quinze'.

MONTSE GIRALT

Recuperar la confiança en la política

Marina Llansana Rosich

Filòloga i periodista

Tots els polítics són iguals”. “Només els interessa ocupar el poder”. “Són tots uns incompetents”. El descrèdit de la política no ha parat de créixer les darreres dècades i el resultat no pot ser més desolador: com més desprestigi de la política, més populisme i menys democràcia. O sigui: més feixisme.

És cert que no se'n pot responsabilitzar la ciutadania; els principals causants de la desafecció política són els mateixos polítics. I no se solen sentir veus de polítics defensant el propi

gremi, més aviat al contrari, tirant més llenya al foc. Ja ho deia Jordi Pujol: “La política és l'únic gremi que no té per objectiu la defensa dels seus membres, sinó el seu desprestigi, fins i tot la seva ruïna”. I així estem.

No es pot negar que de motius per aquesta desafecció no en falten: casos de corrupció, governs que es pleguen als interessos del mercat i rescaten bancs abans que les persones, conflictes que en lloc de resoldre's políticament es deriven a la justícia perquè dictaminin venjança, un clima asfixiant de repressió política, policial, judicial i un llarg etcètera.

Però des de la ciutadania, des del periodisme i des de l'anàlisi política també tenim la responsabilitat de dir que no és veritat que tots els polítics siguin iguals, i que és molt injust afirmar això quan centenars de servidors públics s'hi estan deixant la pell per ajudar a tirar endavant el país en plena pandèmia. Perquè també n'hi

ha que han deixat una bona feina, més ben pagada i amb menys exposició pública, i han acceptat un càrrec en un govern o un lloc en una llista electoral per autèntica vocació de servei.

No es poden ficar al mateix sac els governants que assumeixen el cost polític de prendre mesures impopulars per salvar vides, que aquells que decideixen flexibilitzar mesures perquè això els dona vots encara que comporti pèrdues de vides humanes. No només no són el mateix sinó que èticament estan als antípodes. Hem de dir en veu alta que no és el mateix aprovar una llei de pobresa energètica, que recórrer-la al Tribunal Constitucional. Com no és el mateix forçar unes eleccions en plena pandèmia perquè les enquestes et diuen que podries guanyar, que demanar posposar-les per evitar una abstenció rècord i, sobretot, el risc de contagi. No, no tots són iguals.

Pot semblar extemporani proposar ara un elogi de la política. Però estic convençuda que l'única manera d'atraure les persones de màxima vàlua a les institucions catalanes és recuperar-ne el prestigi. Als governants que hi han deixat la pell, que no són tots però segur que sí que són la majoria, els hem de reconèixer el mèrit d'haver servit les institucions en un moment tan difícil i una situació tan delicada com és la gestió d'una pandèmia mundial. Això no vol dir que els ciutadans no puguem ser crítics amb les decisions que s'han pres; ho hem de ser, i tant. Però també hem de saber valorar la valentia de decisions que han resultat ser encertades, com obrir les escoles al setembre quan tot era por i incertesa, per exemple.

L'alternativa ja sabem quina és; la campanya electoral de la comunitat de Madrid ens ensenya cada dia com és la política quan els seus dirigents apliquen el model trumpista de fer antipolítica des del govern, que consisteix bàsicament a créixer a costa de disparar contra les institucions, amb mentides, insults i desqualificacions. Així, Ayuso ha construït el seu imperi: amb la brega permanent, desgastant el go-

“No es poden ficar al mateix sac els governants que assumeixen el cost polític de prendre mesures impopulars per salvar vides, que aquells que decideixen flexibilitzar-les perquè els dona vots”

vern, fomentant el desprestigi dels seus adversaris i mentint. Que lluny que queda Noruega de Madrid. Mentre Noruega multa la seva primera ministra per saltar-se les restriccions per la covid, Madrid aclama una presidenta que es proclama *covid free* mentre amaga les xifres reals de víctimes de les seves polítiques neoliberals.

I en aquest context, la situació de paràlisi a Catalunya és terreny adobat per a la desafecció. Aquesta setmana ha fet dos mesos que vam acudir a les urnes, i fa més de mig any que no hi ha president de la Generalitat. Tenir un govern en funcions mina el prestigi de les institucions catalanes perquè alimenta la idea que són prescindibles, perquè paralitza decisions crucials, perquè resta credibilitat als representants polítics, la feina principal dels quals ha de ser poder arribar a acords per impulsar projectes.

Immersos en la crisi social, econòmica i sanitària més important que hem viscut en democràcia, i a les portes d'un repte polític de grans dimensions, com és el de saber atraure i gestionar els ajuts europeus del Next Generation, la interinitat és més munició per a aquells que volen fer saltar pels aires la confiança en el projecte de república que defensa més de la meitat de la societat catalana. Si volem recuperar la confiança en la política, cal que la política deixi de ser part del problema per ser part de la solució. Començant per Catalunya.

El dibuix de l'Eneko

Escuelas de 0 a 3 años para luchar contra las desigualdades

Los expertos señalan que escolarizar a los niños en esta etapa reduce la brecha educativa entre familias pobres y ricas y ayuda a paliar la discriminación de género derivada de la maternidad

Maria Rubio
BARCELONA

La escolarización de los cero a los tres años es una oportunidad educativa, pero también una herramienta para luchar contra las desigualdades socioeconómicas en la infancia y la discriminación contra las madres en el mercado de trabajo. Así lo señalan los estudios en esta materia y las experiencias locales de escuelas infantiles públicas, sustentadas mayoritariamente por los municipios. A pesar de ello, los recursos son escasos, gran parte de los actuales jardines de infancia están externalizados, las educadoras denuncian precariedad y faltan plazas en los barrios más vulnerables. Esta cuestión ha llegado hasta las negociaciones para formar Govern, con los pactos entre ERC y la CUP que se proponen conseguir la gratuidad de la educación 0-3.

Las mismas oportunidades

“Sabemos que la educación 0-3 tiene un enorme beneficio en los menores de familias más empobrecidas”, explica Sheila González, investigadora del Insitut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP). González asegura que la “estimulación educativa” en una etapa tan temprana es mucho menor cuando no están escolarizados, a diferencia de aquellas familias que tienen recursos, que pueden acceder a una guardería privada, a otro tipo de servicios de atención a la infancia o, simplemente, tienen tiempo

Reapertura tras el cierre por la covid en la escuela infantil de Golmés (Pla d'Urgell).

Dos niños comen en la escuela infantil Els Minairons, de la Seu d'Urgell, el pasado mes de junio, respetando la distancia de seguridad.

Piden mejoras en las condiciones laborales

Las trabajadoras de las escuelas infantiles denuncian que la gestión externalizada de muchos centros deja en malas condiciones laborales a las educadoras: “Casi todas son mujeres. Es paradójico que se apueste por la escolarización infantil como una medida de conciliación y luego se abuse tanto de las condiciones de trabajo”, opina Silvia Cadenet, representante del sindicato Ustec. Georgina Rius, delegada de la CGT en el Ayuntamiento de Barcelona, también recuerda el elevado porcentaje de interinas: “Somos un 70%”, denuncia.

para la crianza. En el caso de las familias que no dominan la lengua catalana o la castellana, una temprana escolarización permite que esto no se convierta en una barrera en su proceso de aprendizaje: “La educación 0-3 hace que los niños y las niñas se incorporen a P3 conociendo la lengua”.

También permite esquivar un abuso de las pantallas en la temprana edad, como explica González: “Por mucho que los progenitores estén en casa, muchas veces están ocupados. Esto hace que se delegue parte del tiempo de crianza a las pantallas”, lo que provoca un “proceso cognitivo más lento”. “En los jardines de infancia se pone en el centro la tradición oral, la práctica, los espacios abiertos, la experimentación o la psicomotricidad fina”, explica González, subvirtiendo así las funciones de lo que tradicionalmente se entendía por guardería e

ACN

Sheila González (IGOP):
“Si no hay donde dejar
a los hijos, las madres
se relegan al hogar”

“La educación 0-3 hace
que los niños y niñas
se incorporen a P3
conociendo la lengua”

Truñó (Ayuntamiento):
“Los espacios familiares
rompen el aislamiento
social de las madres”

igualando el acceso a herramientas educativas entre familias pobres y ricas.

La apuesta por hacer accesibles las escuelas infantiles también suma en cuanto a la lucha contra la desigualdad y la precarización de las mujeres, puesto que son ellas las que se ocupan mayoritariamente de la crianza, llevándose consigo consecuencias en el ámbito laboral. “Cuando no hay lugar donde dejar a los hijos, son las madres las que se relegan al hogar. Incluso en los contextos más igualitarios económicamente, como los países nórdicos, son ellas las que se acogen a permisos y reducciones de jornada”, algo que, como explica González, limita económicamente a las mujeres a lo largo de sus vidas.

Aunque, como apunta la directora de investigación de la Fundació Bofill, Mònica Nadal, la red de escuelas infantiles no debe ser la única política de infancia dirigida a la conciliación: “Hay quien piensa que no es bueno que sus hijos estén institucionalizados tanto tiempo y busca una crianza de más proximidad, estar con sus hijos”. Una de las experiencias complementarias se ha desarrollado en Barcelona con los Espais Familiars, espacios con herramientas educativas, juegos y educadores a los que las familias acceden juntas, como explica la comisionada de Educación del Ayuntamiento, María Truñó: “Queríamos potenciar la dimensión comunitaria generando lugares de encuentro para romper el aislamiento social que sobre todo viven las madres”, explica.

Aun así, la gran limitación en el ámbito de la conciliación sigue siendo el permiso de maternidad de cuatro meses. Las expertas coinciden en que es demasiado corto como para compensar a quienes se encargan de la crianza. Según González, que las escuelas infantiles se ajusten a los horarios escolares también genera un problema: “No tienes extraescolares o *casals* de verano. Cuando las madres hacen jornadas laborales muy largas o trabajan en periodo vacacional, no tienen dónde dejar a sus hijos”.

Más plazas para las rentas altas

A pesar de los beneficios sociales que implicaría universalizar la escolarización durante la etapa 0-3, el modelo catalán aun acarrea los recortes posteriores a la crisis de 2008 practicados por la exconsellera de CDC Irene Rigau. “Durante las negociaciones de presupuestos anteriores se logró que la Generalitat volviera a cubrir parte del coste de las plazas en escuelas de infancia, pero aún se está lejos de la inversión pasada”, explica Truñó. Esto provocó un aumento de los precios para acceder a una plaza de escuela de infancia, algo que en Barcelona se compensa con la tarificación social, aprobada en 2017: “Gracias a este sistema de precio público adaptamos el precio, y se ha incrementado la matriculación de familias con rentas bajas”, cuenta la comisionada.

Cuanto mayor es la renta de un municipio, más oferta de escuelas de infancia se encuentra

Carles Martínez (ERC):
“Existe el compromiso
de Aragonès de
garantizar la gratuidad”

Basha Changuerra
(CUP): “La escuela
infantil es una política
feminista y antirracista”

Aun así, la tónica en Catalunya es que la implantación de las escuelas infantiles tiene mucha más trayectoria en aquellos municipios y barrios donde viven familias con más recursos, algo que no se corresponde con la lógica de utilizar la escolarización 0-3 como una herramienta de cambio social. Según los estudios del IGOP, cuanto mayores son las tasas de paro y menores las de instrucción en un municipio, menos oferta de escuelas infantiles se encuentran. Una completa investigación de la Fundació Bofill señalaba que en 2016 la cobertura de la escuela infantil se movía en un 21% en Santa Coloma de Gramenet,

mientras que en Esplugues de Llobregat, con una renta mucho mayor, la cobertura era de un 66%.

El pacto entre la CUP y ERC para investir president al republicano Pere Aragonès incluye el compromiso de “garantizar la financiación de las escuelas infantiles” y evaluar las políticas de maternidad, paternidad y reparto del tiempo. El texto no concreta más allá, aunque en la campaña electoral ambos partidos expresaron su deseo de llegar a la gratuidad de la escuela infantil generando una red pública, algo que recalca el presidente de la sectorial de educación de ERC, Carles Martínez: “Existe el compromiso de Aragonès de garantizar la gratuidad”. Martínez explica que tienen el foco puesto en los fondos europeos, con los que se proponen crear 10.000 plazas nuevas, así como impulsar la escolarización a los dos años en las escuelas de primaria.

Los republicanos no ven grandes discrepancias en esta línea con la CUP, algo que es recíproco, tal como explica la diputada Basha Changuerra: “Hay predisposición”. Preocupa más la posición de los posibles socios de Govern, JxCat, que defienden la titularidad público-privada, que choca contra la propuesta de los anticapitalistas de “desprivatizar la red”, como también están haciendo los comuns en Barcelona. La CUP también priorizará el acceso a becas comedor y la estabilización de las interinas de educación infantil, algo que Changuerra asegura que está acordado: “La escuela infantil es una política feminista y antirracista”.

MARTA LLUVICH-ACN

Excursión de la escuela infantil Els Malfargats, de Rialp, el pasado mes de junio.

Innovació per combatre la segregació escolar a Terrassa

L'Institut Copèrnic de la ciutat del Vallès aconsegueix doblar el nombre de preinscripcions en tres anys. El centre forma part del projecte Magnet, impulsat per la Fundació Jaume Bofill

Yolanda Rico
TERRASSA

L'institut Nicolau Copèrnic de Terrassa ha aconseguit doblar la xifra de preinscripcions al centre en els darrers tres cursos. De ser una escola estigmatitzada, que poques famílies triaven per considerar que hi havia molts alumnes d'origen migrat, ha passat a convertir-se en un model d'innovació educativa. Què ha passat perquè el centre hagi estat capaç de revertir la tendència que el condemnava al fracàs? La tenacitat i l'esforç de l'equip docent han estat en gran part els responsables de la transformació. Però cal sumar-hi també la participació de les famílies i el suport de l'Ajuntament de Terrassa, com el fet d'haver comptat amb l'aliança del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (MNACTEC) a través del projecte Magnet, que impulsa la Fundació Jaume Bofill.

L'institut Nicolau Copèrnic, situat al barri de Can Boada, va ser el primer de Catalunya a participar en el Magnet, una iniciativa de la qual ja s'han beneficiat una trentena de centres. "El programa promou una aliança entre una institució i un centre educatiu per desenvolupar un projecte d'innovació educativa amb la idea que recuperi famílies i la composició social del seu entorn", explica Roser Argemí, cap de projectes de la Fundació Jaume Bofill. Aquest programa es du a terme en instituts que, "per la raó que sigui, han anat perdent demanda i tenen un estigma, una mala concepció que es consolida al llarg dels anys i que fa que

Un alumne de l'institut terrassenc Nicolau Copèrnic participa en una pràctica tecnològica.

El programa promou una aliança entre un centre educatiu i una institució, per exemple un museu

Tot i que és la ciutat amb més segregació escolar, els índexs comencen a baixar

les famílies no els triïn per als seus fills", afegeix Argemí. "No volem canviar les famílies que hi van, sinó que el centre representi el perfil social de la seva zona", rebla.

El Copèrnic ha passat de tenir, el curs 2017-2018, 41 demandes de preinscripció a les 80 d'aquest curs. "Ja podem dir que formem part de l'elecció de totes les famílies", manté la coordinadora pedagògica Àngels Matarín, que remarca que parla en nom de tot l'equip docent. Al llarg d'aquests cursos, el centre va prendre com a lema "L'ensenyament centrat en tu". "Tot el

que fem ho fem perquè tenim en compte les necessitats d'aprenentatge i de creixement personal de cada alumne", subratlla la coordinadora. Un dels propòsits és que al centre hi hagi una bona convivència no només entre els alumnes, sinó també entre les famílies i els professors. A més, fa èmfasi en la idea que "treballar de forma cooperativa és importantíssim, però també ho és fer-ho de forma individual, atenent les necessitats de cada alumne".

El seu mètode compta amb el suport del MNACTEC, que cedeix espais i materials al

Un grup d'alumnes de l'Institut Copèrnic fan exercicis a l'aire lliure.

centre i participa de les activitats que organitza l'institut al voltant de la ciència i la tecnologia. Per poder desenvolupar el programa, l'equip docent ha hagut de sotmetre's a una formació constant. "Els canvis no són fàcils, requereixen una reflexió profunda i un acompanyament en la formació dels professors, i malgrat que seria ideal que es fes a tots els centres del país, no hi ha prou recursos per fer-ho, així que ho fem en aquests per aconseguir el reequilibri en la seva composició", afirma Argemí.

Uns índexs que baixen

Tot i que indiquen que, de moment, és aviat per avançar resultats, a Terrassa es comença a revertir la situació. L'estudi sobre *L'Estat i l'evolució de la segregació escolar 2020* de la mateixa fundació posa de manifest que Terrassa és el municipi català amb més segregació escolar. Durant el curs 2018-2019, l'índex era d'un 0,56 a primària i un 0,37 a secundària, per sobre de ciutats com Badalona i Esplugues de Llobregat. Aquests índexs s'han reduït. Les dades facilitades per l'Ajuntament de Terrassa indiquen que el desembre del 2020 a primària l'índex era del 0,49, i a secundària, 0,32.

"La situació ha millorat una mica, però és una feina a llarg termini. És un treball d'anys que ha començat a donar els seus fruits", declara la regidora d'Educació, Teresa Ciurana, que destaca el paper que juguen els ajuntaments a l'hora de combatre la segregació escolar: "No n'hi ha prou d'acompanyar les famílies a l'hora de triar escola i de fer reserva de places per a alumnes amb necessitats socioeducatives; cal donar suport als centres a l'hora d'elaborar els seus projectes, perquè la mateixa població es redistribueixi entre els centres".

Montse Pérez és mare de dos fills, una nena de 12 anys i un nen de 9 anys. Tant ella com la seva parella tenien clara l'aposta per l'escola pública, així que quan la nena feia cinquè de primària ja van voler conèixer els tres instituts de Terrassa que els tocaven per adscripció de l'escola on estudiava l'altre. Com sempre passa a l'hora de prendre aquest tipus de decisions, van parlar amb altres famílies i algunes els van recomanar que anessin a veure el Nicolau Copèrnic. "És un institut que ens queda lluny de casa –s'ha de travessar una riera que és una barrera física important– i que recollia molt alumnat nouvingut. No el coneixíem gaire, però vam decidir anar a la jornada de portes obertes i, quan vam entrar, només la manera com ens van rebre, ens van explicar el projecte, la relació entre els professors i els

Montse Pérez: "Volíem un acompanyament molt diferent en aquesta nova etapa de la nostra filla"

Àngels Matarín: "En aquests moments l'abandonament escolar al Copèrnic és zero"

El projecte fa aliances i aplica la innovació per recuperar la composició social de l'entorn

alumnes que hi havia, ens va enlluernar", recorda. "Amb els altres dos no hi va haver *feeling*. Vam trobar que era una formació molt tradicional, orientada a les sortides professionals d'èxit, però nosaltres volíem un acompanyament molt diferent per a aquesta nova etapa vital", exposa Pérez.

L'any següent va arribar la pandèmia i els centres no van poder celebrar portes obertes. Van organitzar reunions virtuals que van confirmar la seva primera impressió: "La tria que volíem era el Copèrnic", recorda Pérez. "Buscàvem treballar contra la segregació escolar, perquè pensàvem que, si les famílies del centre no ens movíem, la segregació no acabaria de trencar-se. La diversitat és riquesa", apunta. La seva decisió li va comportar sentir comentaris que estigmatitzaven el centre: "«Allà la portaràs? Però si hi ha molt migrant, molta delinqüència», em deien, i em feia ràbia. Només anant-hi pots trencar l'estigma". A dos mesos per acabar el curs, Pérez està convençuda que van fer la millor elecció: "Enfocuen molt l'ensenyament en l'alumne. La meva filla torna molt motivada, es fomenta l'esperit crític, els donen eines per afrontar la seva vida futura". "Amb la pandèmia les famílies no hem pogut participar-hi tant com voldríem, però ens han demanat formar comissions interessantíssimes per a l'orientació laboral i acadèmica dels nans, per ajudar-los en la tria que hauran de fer a quart d'ESO, i també formar part de la comissió de convivència. Notes una voluntat clara perquè les famílies formem part de la comunitat educativa".

Al costat del projecte Magnet també hi ha el Departament d'Educació, l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB i la Diputació de Barcelona. Sílvia Zurita, d'Educació, declara que "no es tracta que la gent més afavorida socioeconòmicament es bellugui per concentrar-se en una altra escola, sinó que a l'aula hi hagi representades tot tipus de famílies". "Tenir el teu fill en una aula que és una bombolla on només hi ha nens exactament igual que ells és més fàcil, però no és ni més educatiu ni és bo per a ningú", assegura.

La comunitat educativa, Educació i la Fundació Jaume Bofill coincideixen a assenyalar l'èxit que comporta la diversitat. Un èxit que es pot mesurar, per exemple, analitzant l'índex d'abandonament escolar. Zurita diu al respecte: "Em sembla una barbaritat que es digui que un alumne ha fracassat perquè va a FP. És important veure si després d'acabar l'ESO segueixen estudiant". De fet, la coordinadora pedagògica del Copèrnic assegura: "Estem molt contents perquè el percentatge que tenim d'abandonament en aquests moments és gairebé zero, i això ha estat gràcies a l'equip docent, que ha estat molt involucrat en l'aprenentatge". Per Matarín, l'èxit del Magnet és que "ha fet visible l'escola i el que fa al conjunt de la població".

Nova aliança amb la UPC

L'escola El Vallès d'educació infantil i primària de Terrassa participarà el curs vinent en el projecte Magnet amb la intenció de "recuperar la capacitat d'atreure les famílies de l'entorn". "Volem tornar a tenir la mateixa composició social de la nostra zona, i som un claustre molt compromès amb l'equitat educativa". D'aquesta manera resumeix la directora, Eva Rueda, la decisió dels docents del centre que la diversitat de l'escola sigui garantia d'èxit per als alumnes i el conjunt de la societat. El centre va perdre una línia a causa de l'abandonament de les famílies. Tenen un 70% dels estudiants d'origen estranger i volen una representació social més equilibrada. En aquesta nova etapa que iniciarà l'escola també hi participarà l'Escola Superior d'Enginyeries Industrial, Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa de la UPC. Aquesta aliança permetrà "apropar la tecnologia als estudiants perquè vegin que serveix per resoldre els problemes de la gent", explica David González, subdirector de projectes de l'estudiantat, que afegeix: "Fomentarem el pensament crític i científic entre els alumnes".

Unidos para llevar la supresión de patentes a la UE ante la falta de vacunas

La insuficiente capacidad de producción de las farmacéuticas limita el acceso a las dosis a los países pobres. Expertos y organizaciones piden la supresión de las patentes para que el proceso de inmunización se acelere y llegue a todo el mundo. Una iniciativa ciudadana busca conseguir un millón de firmas y proponer un cambio legislativo a la Comisión Europea

Manifestantes reclaman la suspensión de las patentes de las vacunas ante la sede de la Comisión Europea en Barcelona, el pasado mes de abril.

Beatriz Asuar Gallego
MADRID

La falta de vacunas contra la covid por la limitada capacidad de producción de las farmacéuticas es ya un gran problema de ámbito mundial. Los países de rentas más altas han sufrido durante el primer trimestre del año retrasos respecto a los envíos acordados, pero la situación es realmente mucho más grave en las zonas más pobres del mundo. Países de renta baja o en conflicto no tienen ni siquiera capacidad de realizar contratos con las farmacéuticas para disponer de las vacunas. Se está produciendo así una vacunación a dos velocidades que está marcada por el dinero que tenga el país y no por la necesidad o afectación de la pandemia. Expertos y organizaciones sanitarias avisaron de este problema incluso antes de que se iniciara la campaña de inmunización, aunque ahora cada día se hace más evidente.

Ante esto, cada vez más voces proponen la supresión de las patentes de las vacunas. Según el médico y experto en Salud Pública y Gestión de Servicios Sanitarios Fernando Lamata, con esto se conseguiría que se pasara de producir de 12 a 60 millones al día, lo que haría falta para vacunar a la población mundial en ocho meses. Algo necesario, sobre todo, para el continente de África, tal y como muestran los datos de Our World in Data.

Este debate está en el seno de la Organización Mundial del Comercio (OMC), pero hasta ahora los países ricos han bloqueado la iniciativa de India y Sudáfrica para suspender temporalmente los derechos de propiedades intelectuales. Ante esto han surgido más propuestas, como la Iniciativa Ciudadana Europea #Right2Cure. Exper-

tos y organizaciones sanitarias se han unido para conseguir un millón de firmas en Europa y proponer un cambio legislativo concreto a la Comisión Europea.

En España ya se han conseguido 15.932 firmas, y el comité que ha impulsado la iniciativa ha presentado públicamente la propuesta este martes en la Universidad Complutense para conseguir más apoyos. “Consideramos necesario asegurar que el acceso a los tratamientos y vacunas frente

Movilización en Catalunya

En la “Declaración de Barcelona para la liberación de las patentes”, ONG, entidades y especialistas exigen a las autoridades estatales y europeas que activen los mecanismos excepcionales para que las farmacéuticas liberen temporalmente las patentes y más laboratorios puedan producir. “No hay excusa para no activarlos para que los tratamientos sean globales”, expresó David Noguera, presidente de Médicos Sin Fronteras (MSF) en España. La alcaldesa Ada Colau ha expresado “pleno apoyo” a la iniciativa y se ha comprometido a trasladar la exigencia al Gobierno español y a la red europea de Ciudades y Gobiernos Locales Unidos, de la que es enviada especial ante las Naciones Unidas. La declaración ha sido firmada por MSF, Médicos del Mundo, Oxfam Intermón, Amnistía Internacional y Medicus Mundi, además del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, el ISGlobal y la Agència de Salut Pública de Barcelona, y expertos como Magda Campins, Rafael Vilasanjuan y Antoni Trilla.

a la covid-19 no se vean obstaculizados por monopolios que limiten la capacidad de producción mundial y eleven los precios de forma abusiva, como está sucediendo ahora”, ha explicado Adrián Arias, uno de los portavoces del comité.

Son varias las organizaciones que forman el comité en España: desde los sindicatos CCOO y UGT hasta las organizaciones sanitarias Medicusmundi, la Federación de Asociaciones en Defensa de la Sanidad Pública, la Asociación por el acceso a Medicamentos Justos, la Plataforma de Afectados por la Hepatitis C o Farmamundi. Estas organizaciones también tienen previstas más iniciativas, como plantear mociones en los ayuntamientos para que se apoye la supresión de patentes.

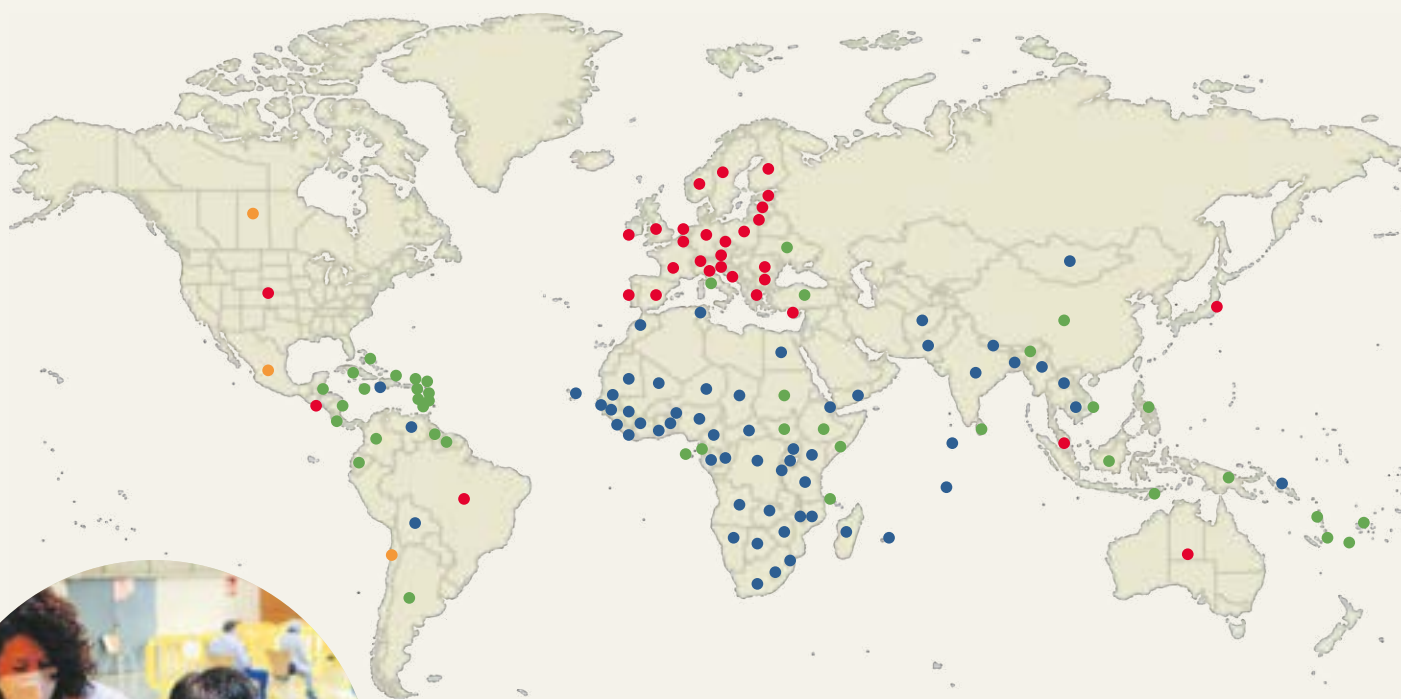
El doctor Fernando Lamata también forma parte del comité y ha sido una de las voces que más ha defendido en España la supresión de patentes para acelerar la producción de vacunas. “Es complejo pero posible, porque es la única manera de desbloquear la limitación mundial”, reconoce a *Público*. “La patente concede el monopolio a unas pocas empresas que deciden cuánto fabrican. Es por esto la primera medida necesaria”, insiste.

Sin embargo, esto no sería suficiente y el siguiente paso sería que se “transfiera el conocimiento”. Lamata señala que, igual que AstraZeneca se lo dio a la Universidad de Oxford o Pfizer a BioNTech, se puede seguir transfiriendo el conocimiento y la tecnología. Según los cálculos del experto, esto puede tardar en torno a seis meses. “Se tendría que forzar a transmitir la tecnología para que en todo el mundo se puedan producir 60 millones vacunas diarias, lo necesario para vacunar a todo el mundo en ocho meses. Y se puede forzar a ello porque la tecnología de las vacunas se ha producido con dinero público”, añade.

Teresa Rosario, otra de las portavoces del comité, ha recriminado a la presidenta de la Comisión Europea, Úrsula Von der Leyen, que “prometiera hacer de las vacunas un bien público universal” pero que “no haya promovido ninguna legislación que lo haga cumplir”. “Ha hecho todo lo contrario hasta ahora. La Unión Europea necesita anteponer la salud pública a los beneficios privados. Con el objetivo de inmunizar cuanto antes a toda la población, evitando la aparición de variantes más agresivas y letales, es necesario que la UE no limite la administración de ninguna de las vacunas que hayan superado los preceptivos controles de la Agencia Europea del Medicamento y la Organización Mundial de la Salud (OMS)”, ha lamentado.

Hasta el momento, las organizaciones internacionales sanitarias han reconocido la necesidad de que las vacunas sean un bien de acceso universal. La OMS ha apoyado todas las iniciativas e incluso creó un mecanismo voluntario para compartir la

Apoyos y rechazos a la suspensión temporal de patentes relacionadas con la covid-19

Posicionamiento de los países de la OMC a 24 de marzo de 2021:

- Patrocinan
- Apoyan
- Rechazan
- Sin posición definida

LAURA FIGUEROA-ACN

tecnología (C-TAP), pero a día de hoy no está funcionando. Por otro lado, la estrategia Covax, promovida también por la OMS junto a la Coalición para la Promoción de Innovaciones en pro de la Preparación ante Epidemias (CEPI), y la Alianza Global para las Vacunas (Gavi), para suministrar vacunas a los países de rentas más bajas, también se está demostrando que no es suficiente, debido al acaparamiento de las vacunas por parte de los países ricos.

Crecen los apoyos

Organizaciones como las que forman la Iniciativa Ciudadana Europea u otras como Médicos Sin Fronteras o Salud Por Derecho llevan meses apoyando la supresión de patentes y lanzando campañas para conseguir que los distintos Gobiernos la apoyen. Los países de India y Sudáfrica fueron los que llevaron esta propuesta a la Organización Mundial del Comercio (OMC), pero los países ricos la rechazaron desde el principio. Entre los Gobiernos que han descartado esto se encuentra España, tal y como avanzó *Público* a partir de fuentes del Gobierno y después confirmó el entonces ministro de Sanidad, Salvador Illa, en una entrevista con este medio.

La vacunación está marcada por el dinero que tenga cada país, no por la afectación

Fernando Lamata: “Tras la supresión de patentes se tiene que forzar a transferir la tecnología”

“Se puede hacer porque se han producido con dinero público”, añade el doctor

Pero, según avanzan los meses, la necesidad de tener más capacidad de producción de vacunas es mayor, y las voces que lo piden crecen. En España, el presidente autonómico Ximo Puig lo ha puesto sobre la mesa. “Hay que abrir ya este debate” y buscar “bien la suspensión tempo-

ral de patentes para tratar o prevenir la covid o bien habilitar una tercera vía entre la independencia total de los laboratorios y la inseguridad jurídica”, expuso el presidente de la Generalitat valenciana la semana pasada. También Íñigo Errejón, líder de Más País, ha defendido esta medida este martes en el Congreso: “Instamos al Gobierno a que lidere en la Unión Europea que hay que liberar temporalmente las patentes para hacer la vacunación con más rapidez y eficacia”, ha sostenido.

En Estados Unidos el debate ha llegado ya más lejos. El Gobierno de Donald Trump se oponía claramente a la supresión de patentes, pero ahora la situación podría ser diferente con Joe Biden. Aunque se está aún muy lejos de un cambio grande, la CNBC publicó a finales de marzo que la Casa Blanca “evalúa levantar temporalmente las protecciones de propiedad intelectual sobre las vacunas y tratamientos covid-19”.

Un cambio de la posición de Estados Unidos así como de la Unión Europea sería fundamental para desbloquear el debate sobre la supresión de las patentes en la OMC. Fuentes diplomáticas dicen que se sigue trabajando y que aún quedan más re-

uniones. La OMC funciona por consenso, pero esta propuesta ha roto en dos al Consejo de los Acuerdos de Propiedad Intelectual (Adpic): 103 países apoyan la propuesta (59 de ellos son patrocinadores) y 36 la rechazan –entre ellos están los 27 de la UE–. En el mapa elaborado por Médicos Sin Fronteras [ver gráfico], con datos de *Third World Network*, *Knowledge Ecology International* y de la OMC, se puede conocer la posición de cada país.

Aunque no parece que se vaya a contar con Bruselas. “Los problemas de acceso a las vacunas no se resolverán suspendiendo las patentes. Están relacionados con una insuficiente capacidad de producción para fabricar las cantidades necesarias”, dijo en una rueda de prensa este martes el portavoz del Ejecutivo comunitario Balazs Ujvari. El portavoz insistía en el argumento europeo de que es mejor buscar acuerdos sobre licencias de explotación entre desarrolladores de vacunas y compañías farmacéuticas, según recoge Europa Press.

A mediados de abril será cuando se vuelva a reunir el Consejo de los Adpic para debatir la propuesta de India y Sudáfrica. Tras esto, el Consejo tiene que presentar un informe a la Conferencia Ministerial, el órgano en el que se toman las decisiones y del que forman parte todos los miembros de la OMC. Un escenario que todavía no se acaba de plantear es que se fuerce una votación, porque las fuentes diplomáticas consultadas a lo largo de este proceso dicen que eso sería algo muy excepcional para la OMC. “Aún no se ve ese escenario. Se intentará llegar al consenso”, insisten. ¿Cómo? Está en el aire. Los países de rentas más bajas luchan por el acceso a las vacunas, y los ricos no parecen estar dispuestos en dar esta batalla a las farmacéuticas.

Las vacunas no pueden ser un privilegio

Si el desarrollo de las vacunas ha sido posible gracias al apoyo económico público, ¿por qué se prioriza el beneficio económico a la salud de todos? En *Público* siempre hemos defendido la sanidad pública y apoyado con todas nuestras fuerzas la labor de los sanitarios.

Reclamamos la salud por encima de los beneficios de los poderosos. Exigimos la supresión de las patentes de las vacunas covid-19.

¿Nos ayudas? Entra en www.publico.es y súmate.

FUENTE: KNOWLEDGE ECOLOGY INTERNATIONAL, TWIN Y OMC. ELABORACIÓN PROPIA A PARTIR DE UN MAPA DE MÉDICOS SIN FRONTERAS

El parón de Janssen, enésimo obstáculo

Catalunya se adentra en la cuarta ola con preocupación por la situación de las UCI, sin tiempo de vaciarse tras la tercera

Emma Pons Valls
BARCELONA

El crecimiento de la pandemia en Catalunya ya permite hablar de una cuarta ola mientras la campaña de vacunación avanza, aunque ralentizada por unos obstáculos que no cesan. El último: la suspensión de la vacuna monodosis de Janssen en los Estados Unidos por la detección de seis casos de trombos de un total de casi siete millones de vacunados. La decisión llevó a los laboratorios a paralizar la primera entrega para Europa, prevista para esta semana. Alrededor de 48.000 dosis tenían que llegar a Catalunya para ser administradas en el nuevo grupo de edad que ha empezado a vacunarse, de 70 a 79 años. Por el momento, a la espera de una decisión de la Agencia Europea del Medicamento (EMA) y de la compañía, serán vacunados con Pfizer.

Aunque todavía no se ha establecido si existe relación entre los trombos y la vacuna, se repite la situación vivida con el fármaco de AstraZeneca. La administración de esta vacuna fue suspendida durante 15 días en España y otros países de la Unión Europea al ser detectados casos de trombosis tras su administración. Finalmente, la vacunación fue retomada después de que la EMA concluyera que los beneficios superan a los riesgos, aunque exista un “posible vínculo” entre la vacuna y casos de trombos muy “inusuales”.

Ante la polémica, el Departament de Salut quiso difundir esta semana un mensaje de tranquilidad: las vacunas por la covid son seguras y reducen en gran medida el riesgo de hospitalización y muerte. El secretario de Salud, Josep Maria Argimon, se-

ñaló que la detección de estos “casos raros” demuestra que “la farmacovigilancia funciona”, y añadió que si no se habían detectado estos efectos adversos en los ensayos es, precisamente, por su baja frecuencia.

“El beneficio potencial en relación a una enfermedad grave e ingreso en la UCI es muy alto”, añadió el secretario. Según los datos de Salut, los vacunados con AstraZeneca tienen un riesgo un 45% inferior de hospitalización y un 52% menos de probabilidades de ingresar en la UCI. Después de 21 días de recibir la primera dosis, la reducción del riesgo es todavía mayor.

La epidemia crece

Paralelamente, todos los indicadores epidemiológicos han empeorado esta semana en Catalunya, lo que certifica el crecimiento de la epidemia. Se ha superado el espejismo estadístico que se arrastraba de Semana Santa, cuando se notificaron menos casos y el esfuerzo diagnóstico decayó de manera muy notable. Así, ha aumentado tanto la velocidad de contagio como el riesgo de rebrote, ya muy por encima de los 300 puntos. Se trata de un nivel inédito desde la primera quincena de febrero. Aunque no ha habido un aumento “explosivo” de casos, preocupa el hecho de que haya más enfermos graves y más ingresos en las UCI.

Objetivo de la UE: tener un 70% de la población vacunada a finales de verano

Catalunya pide ampliar de 21 a 42 días el plazo para administrar la segunda dosis de Pfizer

Esta semana se han vacunado 300.000 catalanes y se ha batido el récord en un día

Actualmente el 20% de los ingresados está en las unidades de críticos, un porcentaje más elevado que en otras olas. En los hospitales hay más de 1.700 ingresados en planta y más de 500 en las UCI. Argimon admitió que estas unidades no se han podido recuperar tras la tercera ola y que cada una ha empezado con un número más elevado de enfermos críticos que la anterior.

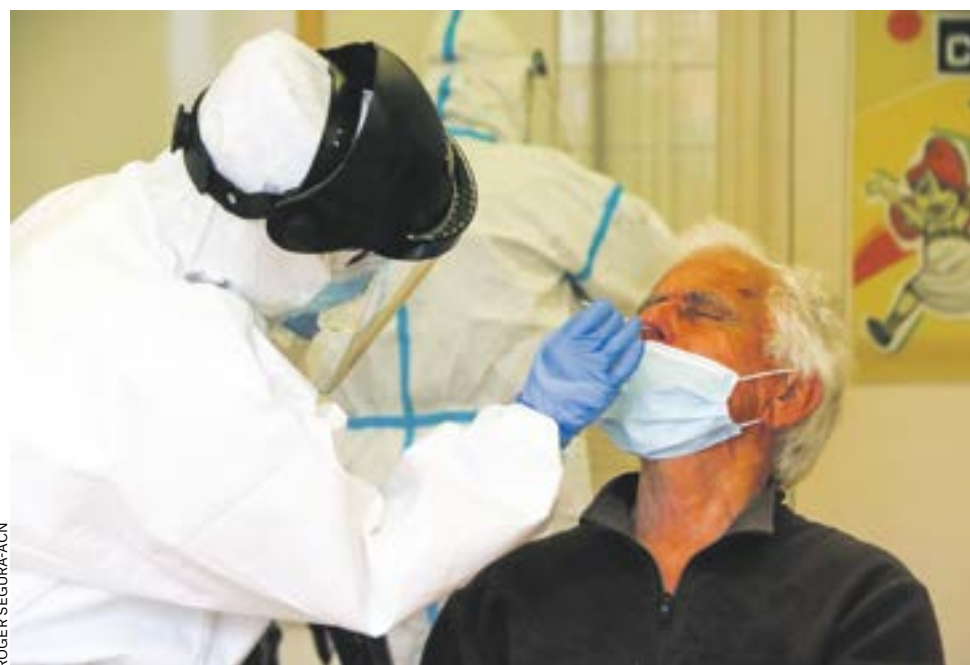
Después de una semana de la marcha atrás en las restricciones y la vuelta al confinamiento comarcal, al cierre de esta edición el Procicat aún no había confirmado si ampliaba la limitación de la movilidad a las veguerías. Esta opción se puso sobre la mesa del Govern tras la petición del Ayuntamiento de Barcelona de extender la movilidad al conjunto del área metropolitana.

Pfizer adelanta 50 millones

Ante los problemas con AstraZeneca y Janssen, Pfizer es, por ahora, la vacuna que llega con más cantidad y estabilidad. Esta semana, la Unión Europea (UE) ha logrado un nuevo acuerdo con el consorcio farmacéutico para adelantar la entrega de 50 millones de dosis, lo que permitiría mantener el ritmo pese al retraso de Janssen. Las entregas son un adelanto de las dosis que Pfizer tenía previsto enviar a la UE en el último trimestre de 2021 y permitirán incrementar un 25% el suministro de ese fármaco a los Veintisiete sobre los 200 millones de dosis previstas entre abril y junio. “Aún hay muchos factores que pueden alterar el calendario de entregas de vacunas. Por eso es importante actuar con agilidad, reaccionar y ajustar siempre que sea posible”, declaró la presidenta de la Comisión Europea (CE), Ursula Von der Leyen, en una comparecencia sin preguntas. La UE mantiene el objetivo de tener un 70% de la población vacunada a finales de verano.

Ante este panorama, Catalunya ha pedido al Estado que amplíe el plazo de administración de la segunda dosis de Pfizer con tal de poder vacunar a más gente con la primera. Actualmente, la segunda dosis se aplica al cabo de solo 21 días, y el Govern pide que se administre a los 42, como ya hacen países como Francia o Italia. Esto permitiría poner la primera dosis a más personas y más rápido. Según distintos estudios, esto ya garantiza cierta protección ante el virus. Solo esta semana, Catalunya ha puesto 40.000 segundas dosis de Pfizer, y para la que viene tiene previstas más de 70.000. “Espaciar la segunda dosis quiere decir ganar tiempo e inmunizar a más gente”, dijo la consellera de Salut de la Generalitat, Alba Vergés.

Pese a los problemas, la vacunación en Catalunya va cogiendo ritmo. La semana pasada se vacunaron alrededor de 300.000 personas y se batió el récord en un día, con 86.000 nuevos vacunados. En la actualidad, más del 85% de personas de más de 80 años ya están vacunadas, mientras que entre las de 70 y 79 años, cerca del 20% ya han recibido una dosis, pese a haber empezado apenas una semana atrás. Entre la población de 60 a 65 años, más de la mitad ya se han vacunado. Actualmente, alrededor del 18% de la población ha recibido la primera dosis de alguna de las vacunas y más del 6%, las dos, y se han administrado más de 1,8 millones de vacunas.

Una enfermera realiza una prueba PCR a un vecino de Bonavista, en Tarragona.

ROGER SEGURA-ACN

Conflictos olvidados

Las guerras que no (se) cuentan

Àngel Ferrero

“Ni son todos los que están, ni están todos los que son”: muchos conflictos armados han quedado prácticamente olvidados en los medios. La mayoría se libran en África, donde Francia es un actor clave

Por qué algunas víctimas son ensalzadas mientras otras son enterradas?”, se preguntaba hace unos días el periodista ruso-estadounidense Yasha Levine. Lo hacía retóricamente, por supuesto. Es agotador tener que volver a escribirlo, pero la mayoría de conflictos políticos y armados del mundo se libran por motivos que muy poco o nada tienen de nobles. Aquí es donde entra la propaganda, para la que ahora existen unos cuantos sinónimos importados de la mercadotecnia estadounidense. De ahí, por ejemplo, la urgencia con la que algunos medios tratan desde hace semanas la cuestión uigur en China y relegan a un segundo o tercer plano, cuando no callan directamente, la represión de las minorías en otros países. “Mucha gente dice: «¡Tenemos que criticar a China! ¡No podemos dejar que China se vaya de rositas!»—escribía Levine en su newsletter—. Bien, yo les digo: los estadounidenses apenas tenemos poder político sobre nuestra propia clase dirigente en nuestra sociedad, desde el nivel local hasta el federal, así que buena suerte con «criticar a China», como si fuese a hacer algo más allá de alimentar esta campaña nativista de «guerra contra China» que está en marcha”.

No son pocos los conflictos que han quedado informativamente arrinconados estos últimos meses: Yemen, Tigray, Sahara Occidental, por citar solo tres. El 13 de abril se cumplieron cinco meses desde que la República Árabe Saharaui Democrática (RASD) inició una “guerra de desgaste” contra Marruecos cuya cobertura informativa se ha ido apagando, aunque las acciones militares continúan. Como no pasará desapercibido al lector, muchos de estos conflictos armados se localizan en el continente africano.

A finales de marzo las Naciones Unidas dieron a conocer un informe que revelaba que un bombardeo de la aviación francesa en Bounti, una aldea maliense, había acabado en enero con la vida de 19 civiles que asistían a un casamiento. París rechazó de inmediato los resultados del informe de la ONU y se reafirmó en su versión de los hechos, según la cual el objetivo del bombardeo había sido un grupo terrorista. La pregunta que muchos se hicieron es: ¿qué hacen más de 5.000 soldados franceses en Mali?

En un artículo para *Le Figaro* cuya traducción inglesa llevaba el lapidario título de “Las guerras de Macron”, el filósofo Ré-

La mayoría de conflictos armados se libran por motivos muy poco o nada nobles

Francia está reforzando su ejército, muy presente en varios países africanos

Debray: “¿Cómo pueden fracasar unas fuerzas convencionales con una superioridad de 100 a 1?”

Un grupo de soldados franceses en Mali.

gis Debray recordaba que el ejército francés se encuentra presente también en Mauritania, Burkina Faso, Níger y el Chad. Oficialmente, combatiendo el terrorismo islamista. Pero incluso “con la mejor de las intenciones—responder a una llamada de auxilio, reaccionar a una atrocidad—estos valientes intervencionistas se encuentran entre poblaciones de cuya historia, lengua, religión, cocina y estructuras familiares nada conocen”, observaba Debray al señalar que “los misionarios armados no son queridos, y los nativos saben bien que los Robocops que descienden de los cielos volverán a irse algún día, después de lo cual llegará el momento de ajustar cuentas”, mientras “en la metrópolis comienzan a formularse preguntas, primero con cautela y entre murmullos, después en voz alta: ¿cuál es el motivo de todas estas muertes, de todo su sacrificio, de su ingratitud? ¿De todos estos millones gastados tan lejos cuando tanto se los necesita en casa?”.

Con todo, Francia parece haber apostado por reforzar a toda costa sus fuerzas armadas. La salida del Reino Unido de la Unión Europea abre a los franceses una ventana de oportunidad para perfilarse como contrapeso a Alemania dentro del bloque, y su capacidad militar e influencia sobre las antiguas colonias son las vías más rápidas para conseguirlo. El 31 de marzo *The Economist* informaba de cómo el ejército francés está preparándose para “una guerra de alta intensidad”, una estrategia militar que cuenta con su propio acrónimo francés: HEM (*hypothèse d'engagement majeur* [hipótesis de compromiso mayor]). Los generales consultados por este medio

“Estados Unidos vuelve a África”

El de arriba era el titular de un artículo de *Foreign Policy* de finales de marzo sobre la nueva estrategia de la administración estadounidense en el continente, con la que Washington planea extender su pulso con China a territorio africano. “Como si alguna vez se hubieran ido”, debió de pensar seguramente más de uno. Algunas voces alertaban de que aumentar la presencia militar en la región para combatir al islamismo, obviando las realidades sociales y económicas, podría llevar a una “iraquificación”.

hablaban nada menos que de un despliegue en tres frentes: en Europa oriental, en el Mediterráneo y en el Sahel. En 2020 el presupuesto de defensa de Francia ascendió a más de 49.000 millones de euros y seguirá creciendo gradualmente hasta 2025.

Debray no olvidaba la tediosa repetición de esta serie de acontecimientos. Algún día, afirmaba, “se pasará página sin que se diga ni una palabra: «¿Cómo pueden unas fuerzas convencionales con una superioridad de 100 a uno terminar fracasando una vez tras otra?» es la cuestión que no ha de plantearse, el balance clave a evitar, lo que permite que el mismo proceso se repita la década siguiente, con otros presidentes, moralistas y humanitarios, como si nunca hubiese existido un precedente”.

Movimientos migrantes, ignorados tras décadas de reivindicación

Tras 20 años del encierro en la iglesia del Pi y cuatro de la manifestación de Volem Acollir, las últimas iniciativas para regularizar a las personas migradas se han tumbado y sus demandas siguen sin ser escuchadas

Una protesta para reclamar la regularización de personas migradas, en junio de 2020.

Emma Pons Valls
BARCELONA

La pandemia ha recrudecido la situación de las personas migradas en Catalunya y el Estado, sometidas a una precariedad y un racismo estructurales que dificultan sacar adelante su proyecto vital. Este año se han cumplido 20 años de una victoria histórica: en 2001, tras 47 días de encierro (15 en huelga de hambre) en la iglesia del Pi, en Barcelona, se consiguió la regularización de medio millón de personas en el Estado. Dos décadas más tarde, aquel sigue siendo el mayor éxito del movimiento. En 2017 la campaña Volem Acollir sacó a la calle a medio millón de personas a favor de la acogida de refugiados, pero más allá de crear conciencia ciudadana no logró cambios reales. Aunque hay mucha autoorganización, las últimas iniciativas no han salido adelante y los colectivos migrantes ven como sus demandas siguen sin ser escuchadas mientras el racismo aumenta.

El encierro en el Pi empezó por una modificación del gobierno de José María Aznar de la Ley de Extranjería, que establecía la expulsión de todas las personas en situación administrativa irregular en cuanto entrara en vigor, el 23 de enero de 2001. “Decidimos que haríamos un encierro simbólico”, cuenta Norma Falconi, portavoz de Papeles para Todos y firmante de los acuerdos que se derivaron de aquel encierro. “Entramos 350 personas, y por la tarde ya había una fila de personas que querían

Un grupo de manteros en el paseo marítimo de Sitges, durante la pandemia.

El encierro duró 47 días, 15 en huelga de hambre, y reunió a 1.500 personas en 10 iglesias

Se consiguió la regularización de 500.000 personas sin papeles en toda España

entrar”, cuenta la activista. Al final hubo alrededor de una decena de iglesias ocupadas en Barcelona y Cornellà de Llobregat, entre las cuales una de mujeres, y más de 1.500 personas dentro. También hubo encierros en el resto del Estado. “Decidimos que no salíamos de allí hasta que nos dieran los papeles”, explica Falconi, una de las caras visibles de la protesta.

Y así fue. Después de una larga mediación del entonces presidente de Justicia i Pau, Arcadi Oliveres, como “garantía”, el 7 de marzo de 2001 los migrantes decidieron salir, “con el resguardo [del permiso de residencia] en la mano”. Al día siguiente, Falconi firmó el acuerdo por el que se regularizaba a alrededor de medio millón de personas en toda España. “Le dimos un golazo al gobierno del PP”, recuerda.

“Fue una primera victoria muy importante; significó papeles para muchos y un ejemplo de que los migrantes pueden conseguir cosas”, señala Enrique Mosquera, miembro de Papeles para Todos y también presente en aquel encierro. Ambos apuntan a la “solidaridad” recibida, tanto por parte de vecinos como de colectivos y personas relevantes, como Oliveres. Antes no había habido una movilización tan grande, pero la dureza de la reforma impulsó una reacción “que no se esperaban”.

En 2005 se consiguió otra vez una regularización masiva, que benefició a alrede-

GEMMA SÁNCHEZ-ACN

En 2017, la manifestación de Volem Acol·lir sacó a la calle a medio millón de personas

Con la pandemia, “los inmigrantes no solo han quedado atrás, sino fuera del circuito”

También en 2017, la Tancada Migrant en la antigua escuela Massana recogió el testigo de encierros previos. La apoyaron decenas de organizaciones, pero fue perdiendo fuerza y la mayoría se retiraron. A día de hoy, algunas decenas de personas siguen viviendo en el edificio ocupado, si bien desarrollan actividad política de forma puntual. “La gente no tiene un lugar donde vivir, es preferible vivir ahí que en la calle”, apunta Esteban Yanischevsky, uno de los activistas que sigue implicado.

Con la pandemia, la regularización masiva volvió a la agenda, con la campaña Regularización Ya, impulsada por más de cien organizaciones. Llegó al Congreso, pero fue tumbada. Falconi señala que fue “un golpe” porque después del esfuerzo de salir a la calle en pandemia para “luchar”, “el gobierno se atrevió a decir que no”. “Como el PSOE no quería regularizar, no ha regularizado”, añade Mosquera.

“La sensación es desoladora”, señala Mohamed, miembro del Sindicato de Vendedores Ambulantes de Barcelona. La Ley de Extranjería prevé la regularización en situaciones excepcionales, como por ejemplo una pandemia: “No se solicitaba un favor, era cumplir la ley”. El mantero apunta que el lema de “No dejar a nadie atrás” ha quedado en papel mojado: “Los inmigrantes y refugiados no solo han quedado atrás, sino fuera del circuito”.

Más autoorganización

En los 20 años desde el encierro en el Pi, los activistas señalan que la autoorganización de las personas migradas ha aumentado. “Es muy importante para pelear contra la invisibilidad y la falta de derechos”, afirma Falconi. Se han creado sindicatos como Sindihogar/Sindillar, de trabajadoras del hogar, y el Sindicato Popular de Vendedores Ambulantes de Barcelona, entre otros. Los manteros dieron este paso en 2015 tras la muerte de Mor Sylla en Salou, pese a que ya estaban organizados antes. “Se autoproclamó un sindicato para defendernos y defender la vida”, afirma Mohamed. Pese a esto, los entrevistados lamentan también un aumento del racismo, con una fuerte campaña de “criminalización” de los migrantes por parte de partidos y gobiernos.

dor de 600.000 personas. “Pero se quedó ahí”, lamenta Falconi. No ha habido otra igual, ni tampoco mejoras sustanciales de la Ley de Extranjería. “Siempre que se ha reformado ha sido para peor”, critica Mosquera. Solo se han conseguido “mínimas flexibilizaciones”, añade Falconi.

Años después y a raíz de la crisis de los refugiados en Europa, en 2017 hubo una gran movilización con la campaña Volem Acol·lir. El colectivo Casa Nostra Casa Vostra organizó un concierto en el Palau Sant Jordi y sacó a más de medio millón de personas a la calle en una marcha por los derechos de los refugiados que recorrió el centro de Barcelona. “Con unas 200 entidades, organizamos la manifestación a favor de la acogida más grande del mundo”, señala Xavi Rossinyol, uno de los fundadores. Pese a la movilización, “es evidente que esto no se tradujo en un cambio de políticas y que hay mucho trabajo por hacer”, agrega. Todos los activistas entrevistados coinciden: “Fue un esfuerzo enorme que no llegó a nada”.

“El Gobierno no quiere derechos para todos”

E. P. V.
BARCELONA

Norma Falconi es activista por los derechos migrantes, sindicalista y feminista. Llegó a finales de los años 90 a Barcelona desde Ecuador, donde ya estaba implicada en el tejido social. Lideró el encierro de 2001 en la iglesia del Pi por ser una de las pocas personas que hablaba castellano, explica. Es portavoz de Papeles para Todos y Todas, y también del sindicato de trabajadoras del hogar Sindillar.

¿Por qué un encierro en la iglesia del Pi? Pensamos cuál sería la forma para que nos hicieran caso. Los medios no nos sacaban, aunque había muchas movilizaciones, y decidimos en asamblea que haríamos un encierro simbólico en la catedral. El párroco nos dio permiso, pero nos la encontramos cerrada. No nos podíamos quedar sin hacer nada, así que fuimos al Pi y mossèn Vidal, que nos había visto en la tele, nos dijo que sí.

¿Cómo reaccionó la ciudadanía? Apoyó la lucha de las personas encerradas. Esto fue un cambio. Fue un apoyo increíble. Estudiantes y sindicalistas hicieron manifestaciones, los vecinos donaron cosas... Esta unidad nos permitió ganar.

Tras 20 años, ¿cuál es la situación? Hemos visto cómo lo que te dan con la mano derecha te lo quitan con la izquierda. No se han mejorado las condiciones de vida de los migrantes. Los que gobiernan este país no quieren derechos para todos, quieren mano de obra barata. Hace 15 años de la última regularización masiva, y según Cáritas hay 650.000 personas sin papeles en España, pero creemos que son muchas más.

¿Ha aumentado el racismo? Los sucesivos gobiernos desde 2001 han fomentado el odio al migrante, la desconfianza y la criminalización. Hay

ANDREA ZAMORANO-ACN

un acobardamiento para no perder el voto. Y esta criminalización la vemos en el discurso de Xavier García Albiol en Badalona y en Vox. Han ido subiendo el tono.

¿Cuál es la herencia del encierro de 2001? La gente sabe que se puede movilizar. El miedo que había antes en los migrantes existe todavía, pero la gente sale a visibilizar que le faltan derechos.

¿Cuáles son los pasos a seguir? La lucha por los derechos debe continuar con más fuerza que nunca. No tenemos nada que perder. Estamos en pie de lucha, queremos respeto, igualdad y una vida digna, por eso hemos hecho estos procesos migratorios.

“Los gobiernos han fomentado el odio, la desconfianza y la criminalización”

“Según Cáritas hay 650.000 personas sin papeles, pero son muchas más”

JUNIOR REPORT

Junior-Report.media és el diari dels joves lectors per entendre el món. Amb nous llenguatges i nous canals, expliquem els grans temes d'actualitat per despertar el seu interès davant la realitat que els envolta.

ART EN TEMPS DE PANDÈMIA

Coordina: Alba Fernández Candial

Què és l'art? És una manera d'expressar-se, de compartir idees i sentiments sense necessitat de la paraula, de mostrar la nostra cultura i la nostra identitat.

L'art ha format part de la humanitat des dels seus inicis. Així ho demostren les pintures rupestres que els nostres avantpassats van pintar fa desenes de milers d'anys. Al llarg dels segles, cada civilització ha plasmat la seva manera de veure el món sobre el paper, el llenç o les parets. Fins avui, en què les obres d'art virtuals es venen en subhastes per milions d'euros.

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (Unesco) va triar el 15 d'abril per celebrar el Dia Mundial de l'Art perquè era la data de naixement de Leonardo da Vinci, un dels artistes més importants de la història de l'art universal. Cinc-cents anys després, el somriure de la Mona Lisa segueix captivant-nos des del seu quadre... fins i tot amb mascareta!

PIXABAY-SUMANLEY

FREPIK

La Noticia del Día de JUNIOR REPORT

Cada dia, una notícia d'actualitat
amb activitats i diapositives
per treballar a l'aula.
SUBSCRIU-T'HI!

VISITAR MUSEUS DES DE CASA

El coronavirus ha obligat a tancar museus, galeries i exposicions, però també ha estat una oportunitat per buscar noves formes de compartir l'art. Així, han sorgit noves formes d'expressar-se, ja sigui a través d'internet i les xarxes socials o bé en espais oberts a l'aire lliure, respectant les mesures de seguretat.

Durant la pandèmia hem vist exposicions virtuals i representacions artístiques retransmeses en directe per

internet, que reunien milers d'espectadors a través de la pantalla. Els artistes han fet servir les xarxes socials per difondre les seves obres i el públic ha pogut participar-hi.

Alhora, gràcies a internet, els museus i altres institucions artístiques han posat les seves col·leccions a l'abast de tothom: qualsevol persona podia passejar pel Louvre, el Prado o el MoMa sense haver de sortir de casa durant el confinament.

IL·LUSTRACIÓ: BRGFX

PINTAR L'EPIDÈMIA

La covid-19 no és la primera pandèmia que es converteix en motiu d'inspiració. Al llarg de la història, diferents artistes han pintat obres que retrataven els efectes d'una malaltia en la societat.

VIQUIPÈDIA

FRANCISCO DE GOYA (1746-1828)

Després de patir una malaltia que el va deixar sord, Goya va canviar el seu estil i la seva pintura es va tornar més fosca. A l'obra *Corral de apestados* mostra l'escena d'un hospital durant una epidèmia.

FUNDACIÓN GOYA EN ARAGÓN

KEITH HARING (1958-1990)

L'artista urbà Keith Haring va pintar el 1989 un mural contra la sida en un mur del barri del Raval. Diagnosticat seropositiu, Haring va morir un any després de fer-lo. El 2014 es va tornar a pintar al costat del Museu d'Art Contemporani de Barcelona.

VIQUIPÈDIA

DOMENICO GARGIULO (1609-1675)

Nascut a Nàpols, Gargiulo pintava la vida de la seva ciutat al segle XVII. Una de les seves obres més conegudes retrata l'impacte de l'epidèmia de pesta del 1656 en la població.

VIQUIPÈDIA

Críticas a las campañas públicas a por el turista 'premium'

Las asambleas de barrios y las plataformas vecinales rechazan las iniciativas para captar teletrabajadores extranjeros o estudiantes internacionales porque "perpetúan la gentrificación" de Barcelona

La directora general de Turisme de Barcelona, Marian Muro, interviene en una rueda de prensa durante la pandemia.

David Rodríguez
BARCELONA

Move your desk, change your life" (Mueve tu escritorio, cambia tu vida) es el lema de la campaña de Barcelona Turisme para impulsar un sector que se considera estratégico: el *workation*. La línea de promoción se basa en la captación de trabajadores nómadas y profesionales digitales que, aprovechando el auge del teletrabajo por la pandemia, se muden a la capital catalana y supuestamente desestacionalicen el turismo. El proyecto ya ha recibido las primeras críticas por parte de asociaciones y plataformas vecinales afectadas, que ponen el foco en que se repiten los mismos errores del actual modelo turístico en crisis. Expulsión vecinal, precarización de los puestos de trabajo, turistificación del espacio público y presión sobre los precios de las viviendas son algunos de los efectos que denuncian.

La iniciativa parte de Barcelona Turisme, un consorcio público-privado del que forman parte el Ayuntamiento de Barcelona, la Cambra de Comerç y la Fundación Barcelona Promoció, y que tiene como objetivo impulsar el turismo en la ciudad. En la campaña se garantiza "la oportunidad de trabajar y vivir como un local, tanto en un entorno urbano como en plena naturaleza, gracias a una selección de alojamientos especialmente preparados y una amplia oferta de ventajas en di-

Una protesta del colectivo de Las Kellys en Barcelona.

ferentes actividades culturales y de ocio para llenar tu tiempo libre".

Paralelamente, Turisme de Barcelona ha organizado esta semana una misión de promoción turística en las ciudades rusas de Moscú y San Petersburgo para acelerar la reactivación del sector en un segmento calificado de estratégico, como el *premium* y el MICE, vinculado al turismo de negocios. La acción se enmarca en un acuerdo formalizado entre Turisme de Barcelona y la entidad Welcome Moscou para impulsar intercambios entre operadores de las dos zonas. "Es una carrera. Después de un año de pandemia es ahora cuando todas vamos a salir a buscar visitantes". Es la definición de Marian Muro, directora general de Turismo de Barcelona, para justificar la misión comercial. "Teniendo en cuenta el perfil de visitante, con una gran capacidad

Expulsión vecinal, precarización laboral y encarecimiento de la vivienda, las amenazas

Turisme: "Tras un año de pandemia es ahora cuando todas vamos a salir a buscar visitantes"

Para la ABDT la crisis de la covid ha constatado la necesidad de apostar por un nuevo modelo

Condiciones precarias en la hostelería

A finales del año pasado se firmó el convenio colectivo de la hostelería en Catalunya, que afecta a 193.894 trabajadores. El acuerdo solo lo rubricó UGT por la parte sindical y recibió el rechazo de CCOO. Al final, los firmantes accedieron a sellarlo para evitar el deterioro de unas condiciones laborales ya de por sí bastante precarias. Según indica la asociación Alba Sud, especializada en investigación y comunicación para el desarrollo, "el texto consolida la precariedad de las externalizaciones, una de las reivindicaciones históricas del colectivo de camareras de pisos y de Las Kellys".

LAS KELLYS BARCELONA

de gasto, nuestra delegación se entrevistará con agentes especializados en turismo *premium*", considera el consorcio.

Estas acciones las rechaza la Assemblée de Barris pel Decreixement Turístic (ABDT). Uno de sus miembros, Dani Pardo, lamenta que "un consorcio de gestión municipal, en el que está implicado un partido de gobierno que se ha caracterizado por las críticas a la turistificación, se haya dejado llevar por argumentos economicistas con el pretexto de la pandemia". Pardo recuerda que el modelo de turismo que prevé captar y atraer a turistas con un poder adquisitivo alto se ha demostrado que "es problemático por el impacto en el mercado de la vivienda o en las condiciones laborales". Para la asamblea, la crisis de la covid-19 ha constatado la necesidad de apostar por un nuevo modelo, ya que el

sector turístico ha sido uno de los más perjudicados por la volatilidad, hundiéndose de repente toda su actividad.

La apuesta de las Administraciones, según Pardo, es impulsar y rescatar un sistema caduco, "en vez de reorientar el modelo". La estrategia de vincularse a un perfil de un profesional extranjero o a estudiantes con un poder adquisitivo alto, relacionado con el turismo de ferias y negocios, supone un error para el interés ciudadano, alertan desde la ABDT. Pardo repueba que "las políticas públicas sirvan para fomentar la gentrificación".

Echando la vista atrás, Pardo asegura: "Hemos desaprovechado una oportunidad para cambiar el modelo turístico tras los atentados terroristas en las Ramblas y Cambrils de 2017". Así, cree que, sirviéndose de la pandemia, "el sector especulativo se está

reinventando, dejando a un lado los hoteles e interesándose por las residencias de estudiantes o el alquiler de habitaciones". Según precisa, "existen intereses económicos potentes para perpetuar el modelo".

Para afrontar esta realidad, la Generalitat ha generado un marco normativo que busca prohibir el alquiler de habitaciones por días. Ahora, la pelota está en el tejado del Ayuntamiento de Barcelona, que ha de desplegar la normativa. La previsión es que lo haga como máximo en verano. Al mismo tiempo, el pasado diciembre, el Consistorio y Barcelona Centro Universitario (BCU) firmaron un acuerdo en el que se destinaban 73.000 euros a impulsar una campaña para "captar estudiantes e investigadores e investigadoras en la ciudad en una estrategia para posicionar la marca Barcelona como ciudad de talento, aprovechando el momento actual donde algunas zonas del mundo ponen trabas a la llegada de personas para estudiar e investigar en ellas".

Grandes tenedores, beneficiados

La estrategia de posicionar a Barcelona como un destino para turistas con un poder adquisitivo alto, que parece llevarse a cabo para contrarrestar los movimientos de algunas plataformas como Airbnb, ha generado algunas víctimas que se encuentran en medio del conflicto entre ambas partes. Es el caso de Acaba, una asociación de afectados por la guerra entre el consistorio barcelonés y la plataforma. Fuentes de la presidencia de la entidad explican que un grupo de personas que alquilaron su vivienda de forma esporádica y por necesidad antes de 2019 han sufrido sanciones de hasta 60.000 euros.

Las mismas fuentes indican: "Como vecinos tenemos que cargar con la responsabilidad de haber alquilado en algún momento, cuando los miembros de nuestra asociación somos personas con una única propiedad y que hemos cedido parte de nuestra vivienda para un uso residencial, nunca turístico, de forma puntual". Los afectados de Acaba están repartidos en zonas de toda la ciudad, como Ciutat Vella, el Eixample o el Carmel. Los vecinos se muestran partidarios de regular el ámbito del alquiler de habitaciones y pisos turísticos, pero se oponen a tener que "demostrar constantemente que la finalidad de alquilar las habitaciones no es especulativa y a que se impongan embargos". Acaba detalla que durante la pandemia se han producido 20 casos de embargos y 70 vecinos han sido sancionados en un colectivo de 200 personas. "El ejemplo más flagrante es el de una vecina que alquiló su piso en 2016, que ha recibido una multa porque un inspector encontró un anuncio de hace tres años".

La asociación Acaba insiste en la necesidad de regular los pisos turísticos. "Pero sin tener que sentirnos revictimizados, ya que estamos observando como el Plan Es-

Dani Pardo (ABDT): "Las políticas públicas fomentan la gentrificación"

El Ayuntamiento desplegará la norma que prohíbe el alquiler de habitaciones por días

Acaba insiste en regular los pisos turísticos y asegura que se beneficia a los grandes tenedores

ACN

Turistas llegando al aeropuerto del Prat.

pecial Urbanístico de Alojamiento Turístico (Peuat) beneficia únicamente a los propietarios con licencias turísticas y a los grandes tenedores". A favor de la ley, pero en contra de que "se ponga en el mismo saco" a los fondos de inversión con los que se encuentran en su situación: "Somos familias con necesidades puntuales". La asociación está en conversaciones con el Ayuntamiento para revertir la situación.

Frente a estas acciones de promoción del turismo, las asambleas vecinales y las plataformas de damnificados por algunas actuaciones municipales solicitan herramientas para proteger el territorio de la masificación y el sobreuso del espacio público. Las entidades reclaman que no se utilice de forma indiscriminada dinero público, acompañado de campañas con expresiones como "turismo de calidad, seguro, sostenible o retorno social", para aplicar propuestas que no diversifican el sistema productivo y mantienen un modelo basado en la precariedad laboral.

Actualitat Urbanismo

Edificios al lado del futuro canal de Badalona, que ocupará la actual zona de descampado entre los dos márgenes. A la derecha, el tren que circula perpendicular al canal.

Recta final para el canal de Badalona tras 20 años de espera

La nueva previsión es que la lámina de agua esté lista en 2023, una vez construido el viaducto del tren, el gran obstáculo del proyecto. Con un coste de 10 millones de euros, será navegable para embarcaciones de menos de ocho metros de eslora y tendrá 360 metros de largo y 32 de ancho

Montse L. Cucarella
BADALONA

El Ayuntamiento de Badalona aprobaba en pleno en 2003 uno de los proyectos urbanísticos más importantes de la década: la transformación del barrio del Gorg, con la construcción de 2.000 viviendas a lado y lado de una lámina de agua que uniría el puerto —en aquel momento, aún en construcción— con el Palau Olímpic. Eran 217.000 metros cuadrados de superficie a urbanizar en los que quedaban vestigios de antiguas industrias y algunas casas en pie. Aquel canal navegable se esperaba para 2009, pero el proyecto se redujo: el curso de agua solo llegaría hasta la calle Guifré y el resto sería una rambla. Con la crisis, el tamaño de las viviendas también disminuyó y finalmente la zona contará con 2.700 pisos.

A principios de siglo, el Ayuntamiento de Badalona —liderado por la socialista Maite Arqué— esperaba convertir este barrio en la nueva centralidad de la ciudad. Es el mismo concepto que utiliza hoy el alcalde Xavier Garcia Albiol (PP), gran defensor del plan urbanístico del Gorg todos estos años. Tras los replanteamientos del proyecto, las crisis económicas, la reducción de costes y los obstáculos administra-

Xavier García Albiol: “El proyecto servirá para convertir el Gorg en la nueva centralidad”

Eva Castilla (AV Front Marítim): “No se puede confiar en la fecha, ni siquiera está licitado”

Manel Rejón, vecino del canal: “No tenemos tiendas, ni suficiente iluminación”

tivos, Albiol mantiene que el canal estará listo en 2023. “Antes de verano firmaremos el convenio con Adif para realizar las obras del viaducto”, afirma el alcalde. Y es que esta es la obra que ha causado más demora en el proyecto. “El de las vías es un movimiento complejo”, reconoce Albiol. El viaducto se financiará con el dinero obtenido por la construcción del hotel del puerto, que Sallés Hotels abrirá en enero de 2022; un hotel que también llegará con retraso, ya que se proyectó para el año 2010.

García Albiol mantiene que el canal navegable será “un elemento que puede darle un toque de calidad a la ciudad”. Tras tantos años de espera, “es la culminación de un gran proyecto de ciudad que servirá para convertir este entorno en la nueva centralidad de Badalona”, asegura. Con un coste de 10 millones de euros, tendrá 360 metros de largo y 32 de ancho. Será navegable para embarcaciones de menos de ocho metros de eslora. El proyecto urbanístico permitirá abrir hasta el paseo marítimo las calles Ponent y Tortosa, comunicando así la ciudad con el frente marítimo.

Los vecinos, escépticos

“Hasta que no vea las máquinas trabajando en las vías del tren, yo no me lo creo”, dice Manel Rejón, uno de los nuevos vecinos del canal del Gorg y durante muchos años portavoz de la plataforma de afectados por el proyecto urbanístico. Rejón vivía en el barrio de Llefia y decidió comprarse un piso en el Gorg, a dos calles de la nueva urbanización, en 2007. A pesar de los retrasos del proyecto, adquirió en 2014 sobre plano una vivienda en el mismo canal. “Nos prometieron la lámina de agua para 2017; después, para 2021; y, ahora, para 2023”, recuerda el portavoz vecinal, que hace un tiempo que ya se ha trasladado a su nuevo piso. “Esperanzas las tengo todas, pero no me lo creo; llevo muchos años esperando”, añade.

Rejón no es el único escéptico con la nueva fecha de inauguración. Según Eva Castilla, presidenta de la Associació de Veïns del Front Marítim de Badalona –al otro lado de la vía del tren, en primera línea de mar–, “no se puede confiar cuando ni siquiera están licitadas las obras”. En este barrio saben lo que es esperar un proyecto que sufre retrasos. Los primeros pisos del litoral badalonés se levantaron en 2002 con la promesa de la llegada de un puerto, un canal y un paseo marítimo. Cuando salían a la terraza veían el mar, pero también vieron un terreno desierto durante años. El paseo marítimo se inauguró en 2012. Hace unos días se han reunido con los responsables de Marina Badalona, la gestora del puerto. “No nos han dado ni fechas ni detalles del proceso”, lamenta Castilla.

Los únicos que se muestran esperanzados de que la llegada del canal sea en 2023 son los vecinos del Gorg. Es el barrio ya existente que ha visto cómo se ha proyectado una zona de lujo en su entorno. “Llevamos tanto tiempo, que queremos confiar en que estará acabado”, asegura Teresa Vinuesa, presidenta de la Associació de Veïns del Gorg desde 2006. Tras años de vivir al lado de terrenos con ratas y una degradación extrema, empiezan a ver la luz al final del túnel. La zona ha cambiado radicalmente, aunque a un ritmo demasiado lento. Donde antes había solares vacíos y llenos de suciedad, ahora ya conviven más de 3.000 nuevos vecinos, en una urbanización con algunos locales comerciales, pero sin servicios. “Para ir al supermercado del paseo marítimo, tardo 20 minutos”, lamenta Manel Rejón. “No tenemos tiendas, ni suficiente iluminación”, añade.

Tanto ellos como los vecinos del Gorg reclaman que se acelere la construcción de los equipamientos prometidos para la zona: el CAP está levantándose, pero aún falta la prometida escuela, una biblioteca, un centro cívico y un centro de día para personas mayores. Aunque hasta ahora antiguos y nuevos vecinos iban a la una, los nuevos residentes del canal están en proceso de creación de una nueva asociación, a través de la que pretenden unir sus reclamaciones. Una de ellas pasa por que se reduzca el ruido del paso del tren, aprovechando las obras del viaducto.

Un proyecto repleto de dudas

Tras la inauguración del puerto de Badalona en 2005, la segunda fase consistía en la creación del canal. Después de la expropiación de los edificios que se mantenían en pie en la zona, en 2008, el alcalde socialista Jordi Serra hacía saltar todas las alarmas: proponía hacer un paseo en lugar de un canal. El motivo principal era el coste de la intervención, ya que todo el proyecto estaba presupuestado en 20 millones de euros. Tras dos años de debates entre partidarios y detractores, el alcalde reconocía que el canal podía ser bueno para el entorno, pero anunciaba una reducción del 50% del coste: las vías no se elevarían para dejar paso al agua, sino que se construiría un viaducto, y el proyecto final costaría 10 millones de euros.

Pero llegó la crisis económica y los planes se truncaron. No fue hasta 2012 cuando el sector inmobiliario empezó a revivir y comenzaron a construirse viviendas en el entorno del canal. Ya con García Albiol en la alcaldía (2011-2015) empezaron

Cronología

- **2003** Se aprueba la transformación urbanística del Gorg con la creación del canal por 20 millones de euros.
- **2008** El alcalde del PSC, Jordi Serra, se replantea el proyecto.
- **2009** Primera fecha prevista de inauguración del canal.
- **2010** Se retoma el canal con el 50% de presupuesto. Llega la crisis.
- **2012** Se empiezan a construir los primeros bloques de viviendas
- **2015** Empiezan las obras del canal.
- **2015** El gobierno municipal de Guanyem, ICV-EuiA y ERC vuelve a parar el proyecto.
- **2016** Se retoman las obras del canal y se lleva a cabo un proceso participativo.
- **2017** Segunda fecha prevista de inauguración del canal.
- **2018** Empiezan las obras del hotel, del que se obtiene la financiación para el canal.
- **2021** Tercera fecha prevista de inauguración del canal.
- **2022** Fecha prevista para la inauguración del hotel del puerto.
- **2023** Cuarta fecha prevista de inauguración del canal.

a levantarse edificios, y en 2015 comenzaron las obras del canal. El mismo año volvía a cambiar el gobierno, y el ejecutivo de Guanyem Badalona en Comú, ICV-EUiA y ERC proponía parar las obras y replantear el proyecto urbanístico, con el que no comulgaban. Los ecosocialistas siempre se habían opuesto a esta gran obra, y tanto ellos como Guanyem consideraban que los 10 millones de euros que costaría el desarrollo del canal debían destinarse a otras prioridades. Reconocían que había que “dignificar la zona” con la construcción de los equipamientos pendientes, pero con un proyecto alternativo y más económico. Para los vecinos, que ya se habían comprado pisos en la zona, aquello fue un jarro de agua fría. “Yo me puse a llorar en el Ayuntamiento”, recuerda Rejón.

Las dudas duraron un año, hasta que el consistorio badalonés decidió continuar con el proyecto, eso sí, contando con las aportaciones de los vecinos. “Que ahora nadie salga a decir que no se va a hacer”, dice Teresa Vinuesa, de la Associació de Veïns del Gorg. Tras años de incertidumbres, García Albiol promete terminar lo que empezó durante su primer mandato. “Es un salto importantísimo que podemos comparar con la transformación que se hizo en Badalona para los Juegos Olímpicos del 92; es el gran proyecto pendiente”, afirma orgulloso el alcalde.

Carteles en los balcones de las promociones inmobiliarias de los alrededores.

MONTSE GIRALT

La medicina complementaria reclama su regularización

Terapias como la acupuntura o la fitoterapia ofrecen herramientas adicionales a la medicina clínica, pero la falta de oficialización dificulta su ejercicio y el control de la posible mala praxis

Paula Ericsson
BARCELONA

La medicina complementaria no tiene la finalidad de substituir a la medicina ejercida por médicos y hospitales. Así lo aseguran la presidenta ejecutiva de la Societat d'Acupuntors de Catalunya, María José Domínguez del Álamo, y la secretaria del Gremi d'Herbolari Apicultors i Alimentació Dietètica i Biològica de Catalunya, Griselda Cardona Alzina. “Es complementaria: alternativa es una terminología que se usa, pero que no me gusta, porque no somos una alternativa de nada”, apunta Domínguez del Álamo, también secretaria de terapias complementarias de CTAC Autònoms –la división de autónomos de la UGT–. Ambos sectores se han encontrado con dificultades para ejercer, ya que ha habido casos puntuales de profesionales que realizaban malas praxis, pero ambas representaciones tienen muy claro que estas medicinas pueden ayudar a las personas sometidas a ciertos tratamientos.

Según explica Domínguez del Álamo, los pacientes que más atienden los profesionales de acupuntura son los que tienen ansiedad o dolores crónicos, o que toman mucha medicación porque sufren de varias patologías. “Los profesionales de mi asociación nunca le han dicho a un paciente que deje la medicación; al contrario”, insiste. Lo mismo opina Cardona. “En un herbolario vendemos productos para prevenir enfermedades o mejorar la salud, nunca como sustituto, y siempre con el consentimiento del médico si esa persona tiene una condición o patología crónica”, añade.

Núria Cusó, acupuntora con más de 10 años de formación, puntualiza que, en caso de prescripción médica, la función de su te-

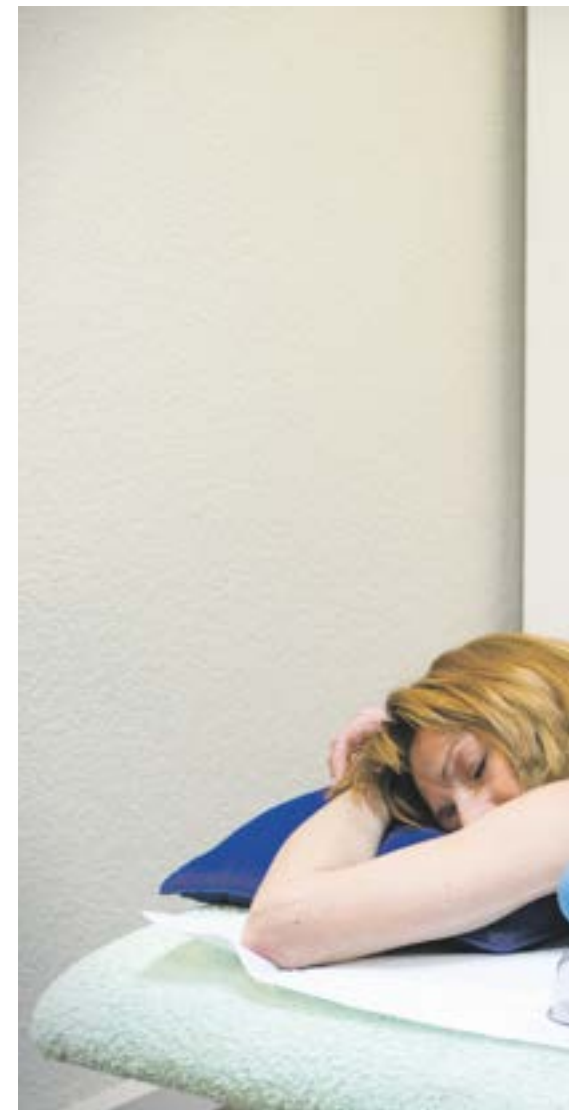
rapia es paliar los efectos secundarios de un tratamiento. Respecto a los pacientes con quimioterapia, por ejemplo, explica que lo que hace es aconsejar una mejor alimentación, hacer ejercicios, subir el sistema inmunológico e intentar que esa persona esté mejor, también en su estado anímico.

María Jesús, propietaria del Herbolari el Born desde hace 37 años, asegura que la salud pasa por los hábitos de vida, y lo que ella hace desde su encantadora tienda es darle a la persona “una pauta para que mejore”. “Hablo con la gente, que me cuente qué le pasa, cuáles son sus hábitos, y miro si puedo ayudar a cambiar algo”, desarrolla con modestia.

Falta de oficialización

Uno de los problemas que arrastran disciplinas como la acupuntura y las herboristerías es la falta de oficialización de los dos sectores: no tienen ni estudios reglados ni colegios oficiales. “Hace más de 40 años que estamos intentando regularizar el sector”, explica Domínguez. “Llevamos el proyecto para regular el sector de la medicina complementaria en 2007, propuesta que se había aprobado en Catalunya, pero el Congreso de los Diputados la echó atrás porque las autonomías no tienen competencia para hacer la legislación”. Reconoce que si hay gente mal formada es porque no hay estudios oficiales, pero insiste en que la mayoría de profesionales hacen cursos durante al menos cinco o seis años, y muchos de ellos siguen formándose. “Esto se tiene que regular para proteger al usuario”, denuncia.

En la declaración de la renta estos profesionales deben declarar sobre el Impuesto sobre Actividades Económicas en el epígrafe 841: Naturópatas, Acupuntores y otros profesionales parasanitarios. ¿Eso qué provocó, durante la pandemia? Que llegó el confinamiento y, con él, el cese de actividad, pero, como se les define

como parasanitarios, la Administración entendía que podían abrir, por lo cual no podían pedir las ayudas gubernamentales. Además, al no estar colegiados, explica Cusó, tienen que pagar el IVA del 21% en tanto que “sanitario no reconocido”, uno de los motivos por los que reclaman esta regularización al Gobierno estatal. De hecho, la acupuntora detalla que varios compañeros suyos han dejado la profesión a causa de los impuestos.

Mientras no se regulariza el sector, desde el CTAC Autònoms reclaman hacer un registro de trabajadores, entre otras cosas para detectar a los profesionales con

Las entidades profesionales recuerdan que la medicina complementaria no substituye a la ejercida por médicos y hospitales.

“Los profesionales de mi asociación nunca le han dicho a un paciente que deje la medicación”

“Hace más de cuarenta años que estamos intentando regularizar el sector”

Profesional practicando medicina complementaria con ventosas.

malas praxis. “Tenemos un registro de terapias por sector, porque tenemos un epígrafe que clasifica cada tipología. Si elaboráramos el registro, tendríamos un censo perfecto por si alguien se queja de un profesional, detectarlo y que sea expulsado”, explica Domínguez. Cusó, en cambio, insiste en la necesidad de regularizar cuanto antes el sector para que no cualquiera pueda entrar en él: “Deberías tener titulaciones reconocidas por el Ministerio de Sanidad o la Societat d'Acupuntors de Catalunya”.

En el caso de las herboristerías, al formar parte del sector de la venta de alimentación, también pudieron abrir durante la pandemia, pero sus ventas cayeron igualmente debido a que la gente “tiene miedo a salir a la calle”, apunta Cardona. En el caso de María Jesús, al encontrarse en un negocio que está en el Gòtic, una zona que vive del turismo y la restauración, sus ventas también han caído. Pero el cierre de estos establecimientos ya empezó antes del coronavirus. “Desde 2016 hasta 2018, en Catalunya han cerrado 40 herbolarios. Antes éramos 150 tiendas”, lamenta. Pese a que el Gremi d'Herbolari apuesta por la regularización del sector, también recrimina que se deba tener una formación específica para vender ciertos productos

cuando ya hay grandes empresas y cadenas que los están vendiendo sin tener ningún permiso especial. Ahora bien, Cardona insiste en que el profesional que no tenga formación no tendrá éxito. “Hace falta una formación continua, porque cada vez hay más productos”, apunta.

María Jesús, propietaria del Herbolari del Born, atendiendo a una cliente.

“Desde 2016 hasta 2018 en Catalunya han cerrado 40 herbolarios; éramos 150 tiendas”

“Hablo con la gente, que me cuente qué le pasa, y miro si puedo ayudar a cambiar algo”

María Jesús reclama que, por parte del gremio y las escuelas de naturopatía, debería haber más unión para reclamar la oficialización de los estudios. Debido a que los productos que venden están regulados como complemento alimentario, en la mayoría de las cajas no hay prospectos ni indicaciones. “Nuestros productos han perdido el valor terapéutico”, lamenta. Esta problemática aumenta cuando los mismos productos que vende María Jesús en su tienda también los venden grandes cadenas como Mercadona o Lidl, y también las farmacias. A parte que deja de ser exclusivo, estas tiendas, que suelen ser pequeñas, no pueden competir con los precios a los que venden las grandes marcas. A pesar de todo ello, los clientes siguen siendo exigentes y, al no haber prospecto en muchos productos, ella debe tener la información de forma rápida, por eso recomienda no dejar nunca de formarse. “Tenemos que ser el internet instantáneo”, explica. En ese sentido, María Jesús considera que se deberían regular también los precios de estos productos, porque considera injusto que ella deba vender lo mismo a precios más elevados, ya que no tiene la capacidad económica para hacer envíos gratuitos ni compras masivas.

PAULA ERICSSON

Las negociaciones, frenadas por la pandemia

La presidenta ejecutiva de la Societat d'Acupuntors de Catalunya, María José Domínguez del Álamo, explica que previamente al estallido de la pandemia estaban intentando negociar con el Gobierno español ciertos cambios para el sector, entre ellos reducir el IVA de los profesionales parasanitarios, hacer un registro de este tipo de trabajadores, así como la regularización de la profesión y los estudios de acupuntura. Ahora bien, como ha llegado la pandemia, “están desbordados por una situación que no esperaban que pasara”, lamenta. “Nuestra reivindicación desde hace 40 años es que, para poder evitar que haya gente mal formada, debemos regularizar los estudios y que sean oficiales”, insiste. En ese sentido, recuerda las campañas de desprestigio que se han impulsado previamente contra las terapias complementarias, y reclama seriedad y compromiso por parte del Gobierno central, precisamente para regularizar el sector y así evitar las malas praxis de ciertos casos.

PAULA ERICSSON

EL QUINZE

de **Público**

PUNTUALS, PROPERES I POPULARS

Biblioteques

BARCELONA

Bib. Ateneu Barcelonès
Bib. Barceloneta-La Fraternitat
Bib. Bellvitge
Bib. Bon Pastor
Bib. Camp de l'Arpa-Caterina Albert
Bib. Can Rosés
Bib. Canyadó i Casagemes-Joan Argenté
Bib. Canyelles
Bib. El Carmel-Juan Marsé
Bib. Clarà
Bib. El Clot-Josep Benet
Bib. Collserola-Josep Miracle
Bib. Les Corts-Miquel Llongueras
Bib. Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles
Bib. Fort Pienc
Bib. Francesc Candel
Bib. Francesca Bonnemaison
Bib. Gòtic-Andreu Nin
Bib. Guinardó-Mercè Rodoreda
Bib. Horta-Can Mariner
Bib. Ignasi Iglésias-Can Fabra
Bib. Jaume Fuster
Bib. Joan Miró
Bib. Nou Barris
Bib. Poblenou-Manuel Arranz
Bib. Poble-sec-Francesc Boix
Bib. Ramon d'Alòs-Moner
Bib. Les Roquetes
Bib. Sagrada Família-J. M. Ainaud de Lasarte
Bib. La Sagrera-Marina Clotet
Bib. Sant Antoni-Joan Oliver
Bib. Sant Gervasi-Joan Maragall
Bib. Sant Martí de Provençals
Bib. Sant Pau-Santa Creu
Bib. Trinitat Vella-José Barbero
Bib. Vallcarca i els Penitents-M. Antonieta Cot
Bib. Vapor Vell
Bib. Vila de Gràcia
Bib. Vilapicina i la Torre Llobeta
Bib. Zona Nord

ABRERA

Bib. Josep Roca i Bros

AIGUAFREDA

Bib. Lluís Millet i Pagès

BADALONA

Bib. Can Casacuberta
Bib. Llefià-Xavier Soto
Bib. Lloreda
Bib. Pomar

BADIA DEL VALLÈS

Bib. Vicente Aleixandre

BALSARENY

Bib. Pere Casaldàliga

BARBERÀ DEL VALLÈS

Bib. Esteve Paluzie

CASTELLDEFELS

Bib. de Castelldefels-
Ramon Fernández Jurado

CERDANYOLA DEL VALLÈS

Bib. Central de Cerdanyola

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Bib. Marta Mata
Bib. Sant Ildefons

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Bib. Central Pare Miquel

GAVÀ

Bib. Josep Soler Vidal
Bib. Marian Colomé

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Bib. La Bòbila
Bib. La Florida
Bib. Josep Janés
Bib. Santa Eulàlia

EL MASNOU

Bib. Joan Coromines

MOLINS DE REI

Bib. Pau Vila

MONTCADA I REIXAC

Bib. Can Sant Joan
Bib. Elisenda de Montcada

Vallès Occidental

Baix Llobregat

MONTGAT

Bib. Tirant Lo Blanc

EL PAPIOL

Bib. Valentí Almirall

EL PRAT DE LLOBREGAT

Bib. Antonio Martín

PREMIÀ DE DALT

Bib. Jaume Perich i Escala

PREMIÀ DE MAR

Bib. Martí Rosselló i Lloveras

RIPOLLET

Bib. Ripollet

RUBÍ

Bib. Mestre Martí Tauler

SABADELL

Bib. Can Puiggener
Bib. del Nord
Bib. de Ponent
Bib. Els Safareigs
Bib. del Sud
Bib. Vapor Badia

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Bib. Font de la Mina
Bib. Sant Adrià

SANT ANDREU DE LA BARÇA

Bib. Aiguestoses

SANT BOI DE LLOBREGAT

Bib. Jordi Rubió i Balaguer
Bib. Maria Aurèlia Capmany

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Bib. Central Gabriel Ferrater
Bib. de Mira-sol-Marta Pessarrodona
Bib. de Volpelleres-Miquel Batllori

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Bib. Montserrat Roig

SANT JOAN DESPÍ

Bib. Mercè Rodoreda
Bib. Miquel Martí i Pol

SANT JUST DESVERN

Bib. Joan Margarit

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Bib. Can Peixauet
Bib. Central de Santa Coloma de Gramenet
Bib. del Fondo
Bib. Singuerlin-Salvador Cabré

Distribució
gratuïta i
personalitzada.
Segmentació
territorial a l'àrea
metropolitana

40.000
exemplars
setmanals

Maresme

Barcelonès

Punts de recollida

Arc de Triomf
Bac de Roda
Badalona-Pompeu Fabra
Baix Llobregat
Barceloneta
Bellvitge
Can Vidalet
El Carmel
Catalunya
Ciutadella-Vila Olímpica
Mercat de Collblanc
Escola Industrial
Espanya
Fabra i Puig
Fondo
Fontana
Francesc Macià
Glòries
Horta
Hospital Clínic
Jaume I
Lesseps
Lluçmajor
Maria Cristina
Palau Reial
Palau Robert
Paral·lel
Passeig de Gràcia-Gran Via
Poblenou
Pubilla Casas
Rambla Catalunya-Rosselló
Rambla-Boqueria
Sagrada Família
Sagrera
Sant Adrià de Besòs-Joan XXIII
Sant Andreu
Santa Eulàlia-Torrassa
Sants Estació
Sarrià
Torrassa
Universitat
Ronda Universitat-Pelai
Vall d'Hebron
Virrei Amat
Zona Universitària

Les claus de la setmana

Última hora

Absolts els membres de la Sindicatura de l'1-O

Redacció · Barcelona

Els cinc membres de la Sindicatura Electoral de l'1 d'octubre han estat absolts de tots els càrrecs. A Jordi Matas, Tània Verge, Marta Alsina, Marc Marsal i Josep Pagès, se'ls acusava de desobediència, usurpació de funcions i malversació per haver desobeït el Tribunal Constitucional quan es va formalitzar aquest ens pel referèndum. Fet que els acusats van negar durant el judici. La Fiscalia demanava per a ells dos anys i nou mesos de presó.

La imatge

FOTÒGRAFA: SÍLVIA JARDÍ (ACN)

Aniversari de l'accident de Fukushima

Reus va commemorar el setè aniversari de l'accident de Fukushima exigint el tancament de les nuclears. Al Baix Camp encara està activa una central a Vandellòs.

Els titulars

REPRESSIÓ CONTRA L'INDEPENDENTISME

"El Suprem condemna Nuet a vuit mesos d'inhabilitació per la tramitació parlamentària de l'1-O"

Divendres, 9 d'abril

NEGOCIACIONS PER FORMAR NOU GOVERN

"Pere Aragonès insta Junts a tancar un acord i «no xutar la pilota endavant»"

Dissabte, 10 d'abril

LA PANDEMIA NO AFLUIXA

"La quarta onada arriba amb les UCI al límit i menys morts gràcies a la vacuna"

Diumenge, 11 d'abril

EL FUTUR DE LES PENSIONS

"El Govern espanyol planteja un incentiu de fins a 12.000 euros per cada any que s'ajorni la jubilació"

Dilluns, 12 d'abril

REVÉS AL PLA DE VACUNACIÓ CONTRA LA COVID

"Janssen paralitza l'entrega de les seves vacunes a Europa després de la recomanació de suspensió dels EUA"

Dimarts, 13 d'abril

MESURES SOCIALS CONTRA LA CRISI

"El Govern estatal prorrogarà la moratòria de desnonaments tres mesos més després de la derogació de l'estat d'alarma"

Dimecres, 14 d'abril

El tuit

Ada Colau 🇵🇸🇪🇸🇬🇪🇵🇸 @AdaColau · 11 d'abr.

He decidido dejar Twitter con carácter indefinido. Aquí cuento mis razones.

He decidit deixar Twitter amb caràcter indefinit. Aquí explico les meves raons.

Fa mesos que em plantejava deixar Twitter. El passat 3 de març em vaig decidir a provar-ho, amb l'excusa que era el meu aniversari. La prova pilot ha sigut un èxit, així que avui anuncio que deixo Twitter amb caràcter indefinit.

Hi ha gent propera que em deia: "Tu estàs boja? Amb gairebé un milió de seguidors i dedicant-te a la política... No pots deixar Twitter!". No obstant això, he arribat a la conclusió contrària: precisament perquè intento fer bona política, deixaré Twitter.

M'explico. A mi que em critiquin, em preguntin o em portin la contrària no només no em molesta, sinó que ho accepto i m'agrada. La política és diàleg i debat, i gràcies a l'intercanvi d'informacions i opinions podem millorar. Quan va començar Twitter, tenia molt d'això. Per desgràcia, en els últims anys és sabut per tots que la xarxa s'ha omplert de perfils falsos i anònims que intoxiquen i inciten a l'odi. Molts d'ells fins i tot comprats amb diners (bots) per l'extrema dreta.

A més, s'ha generat un altre fenomen que jo anomeno "la tirania de la presència permanent": sembla que cal opinar de tot, tota l'estona. Si de sobte no fas un tuit d'un tema polèmic, surt algú a dir que

estàs molt callada, que per què deu ser, que és una vergonya que no hagin dit res sobre això o allò...

Entre una cosa i l'altra, el fet és que la xarxa i l'algorisme acaben ocupant molt temps i energia. I a sobre la sensació és que deformen la realitat: sobrerrepresenta les polèmiques i els discursos d'odi, t'acaba gairebé convencent que la humanitat és dolenta, desconfiada, egoista.

I una cosa més: m'he adonat que jo també sóc millor persona fora de Twitter: que encara que inicialment no vulguis, a Twitter és molt fàcil acabar entrant en discussions i baralles amb adversaris polítics. I crec que en aquests moments, amb una crisi sanitària i econòmica sense precedents, cal allunyar-se el màxim possible del soroll i la confrontació estèril. Considero que sí que cal contraposar diferències polítiques de fons, existeixen i això és sa, però sense generar més soroll innecessari a una ciutadania ja esgotada per una llarga pandèmia. En aquest context, he arribat a la conclusió que a la política li sobra soroll, testosterona i proclames de tuit fàcil, i necessita més empatia, complexitat, escolta, pedagogia i matisos.

Per tot això crec que Twitter avui no m'ajuda a fer bona política i ho deixo. Seguiré en altres xarxes menys polaritzades i menys accelerades. Després d'unes setmanes fora de Twitter, he constatat que no sols no m'he perdut res: tinc més confiança en la humanitat, veig més el que ens uneix que el que ens separa, i he dedicat més temps a llegir, pensar i escoltar directament la gent, no a través d'un tuit, sinó parlant. És cert que a curt termini puc perdre capacitat d'incidència, però aquesta és una decisió de llarg recorregut, una aposta pel llarg termini. Per intentar ser coherent amb el canvi que desitjo per a la política.

Quins són els meus objectius? Fer bona política, una política que transformi la realitat i millori la vida de les persones, ser bona alcaldessa per a la meua ciutat i, en la mesura del possible, ser cada vegada millor persona. Després d'analitzar-ho detingudament, crec que Twitter m'allunya d'aquests objectius i per això prenc la decisió serena de deixar-ho. Sense drames ni victimisme, com una decisió molt racional. Perquè l'amor guanyi a l'odi, arribederici Twitter.

💬 46 🔄 5,6m ❤️ 12,4m

EL QUINZE
de Público

DIRECCIÓ Ferran Espada COORDINACIÓ Marc Font DIRECCIÓ GENERAL José María Crespo DIRECCIÓ EDITORIAL Marià de Delàs GESTIÓ Pablo de Zárraga
PRODUCCIÓ Pauta Media S.L. EDICIÓ Carla de Puig i Néstor Bogajo REDACCIÓ Jordi Bes, Queralt Castillo, Roger Castillo, Cugat Comas, Natàlia Costa, Alba Fernández,
Àngel Ferrero, Montse L. Cucarella, Paula Ericsson, Lidia Penelo, Emma Pons, Leire Regadas, Jordi Ribalaygue, Yolanda Rico, David Rodríguez, Àlex Romaguera,
Maria Rubio, Judith Vives i Víctor Yustres FOTOGRAFIA Montse Giral CORRECCIÓ Carme Casals
DIRECCIÓ D'ART I MAQUETACIÓ Manuel Cuyàs i Berta Rosés IMPRIMEIX Impresa Norte DIPÒSIT LEGAL M-6647-2019
CONTACTE elquinzepublico@pautamedia.com | redaccio@diaripublic.cat VISITA EL WEB https://especiales.publico.es/pages/el-quinze | www.diaripublic.cat

Cultura Pallassos

Una de les carpes del Circ Cric, que porta 21 mesos tancat per culpa de la pandèmia del coronavirus. A la dreta, Tortell Poltrona fa esclatar un ou durant una actuació.

CIRC CRIC: 40 ANYS ESCAMPANT SOMRIURES

LA COMPANYIA FORMADA
PER JAUME MATEU I
MONTSERRAT TRIAS
CELEBRA QUATRE
DÈCADES DEDICADES
AL CIRC AMB UNA
PROGRAMACIÓ ESPECIAL

Lídia Penelo
SANT ESTEVE DE PALAUTORDERA

El 23 d'abril vinent es compliran 40 anys de la primera actuació que el Circ Cric va fer al Parc Central de Mataró. El nom d'aquesta companyia és un palíndrom i surt d'escriure la paraula *circ* en un vidre entelat d'un 2CV. "Quan surts del cotxe, des de fora el que llegeixes és *cric*. Això és una mica com la poesia: la primera vegada que la llegeixes o la veus potser no t'adones gaire de res, però al cap d'una estona t'adones de la importància que té i del valor de les lletres, i aquest nom representa molt la nostra ideologia artística, que és veure el món del

dret i del revés, amb tot el que això suposa", explica Jaume Mateu, més conegut com a Tortell Poltrona. Ell i la Montserrat Trias, la Senyoreta Titat, són els artífexs d'aquest particular circ.

Nascut el 1955 a Barcelona, al barri de Sarrià, Jaume Mateu això de fer de pallasso i del circ s'ho va anar trobant. "Dins de la nostra història *catalufa* tenim una base artística que és la que va aguantar durant tot el temps del franquisme, que va ser el teatre religiós, i la base de tot el teatre dramàtic que s'ha fet ve principalment de la Passió i dels Pastorets. Jo vaig créixer al centre parroquial de Sarrià. Vaig compartir els Pastorets amb el Cesc Gelabert, ell feia de dimoni i era el rei de la dansa i del centre parroquial, i jo vaig fer tots els papers de l'auca. I a partir d'aquí vam arribar a la contracultura. Després vaig tenir un gran amic que

necessitava un pallasso i ja vaig caure a la marmita", recorda Tortell Poltrona.

Parlant d'aquests 40 anys, a Jaume Mateu li agrada subratllar que quan començaven, a finals dels anys 70, les úniques escoles que ensenyaven en català eren les privades, i que quan es va fusionar la Caixa de Barcelona amb la Caixa de Pensions es va engegar un programa que donava l'oportunitat a les escoles d'assistir a espectacles en català. "I això va significar que gent que no es guanyava la vida amb això, o en malvia, accedíssim a una bossa de feina suficient, i tot això va coincidir amb el que es van tornar a reinventar les festes majors i les festes populars. Televisió Espanyola també va començar a emetre en català, després TV3 i, és clar, no hi havia el cribratge artístic que hi ha ara. Ara o ets molt bo o és molt difícil que surtis de la línia

A dalt, els germans Poltrona, l'any 1977. A sota, durant una actuació amb el músic Albert Pla. A la dreta, el pallaso tocant el saxo, l'any 1980.

de flotació, i en aquell moment suraves perquè no hi havia ningú més", diu Mateu.

Per a la gent del Circ Cric la poesia és fonamental i la veuen arreu, també mirant els núvols. Per circumstàncies familiars, Jaume Mateu, crescut a Sarrià, va tractar de prop J. V. Foix, i no només perquè treballés a Can Foix repartint pastissos a domicili. De fet, a Foix el considera una mena d'avi: "La primera vegada que vaig fer de pallaso portava un vestit de Foix. El vaig tractar molt, i potser per tot plegat entenc el pallaso com un poeta visual. Després va arribar Brossa, amb qui vaig tenir-hi molta amistat. Per això reivindico la poesia escènica!".

La reserva natural del circ

Des del 1995, el Circ Cric està instal·lat al Parc Natural del Montseny. Per arribar-hi s'ha de localitzar el nucli de Sant Esteve de Palautordera. Els cartells que anuncien el circ condueixen a una carretera estreta amb arbres a banda i banda, una particular catifa vermella que mena cap a "la reserva natural del circ", com l'anomena Tortell Poltrona. La família del Cric considera aquest enclavament una fàbrica de somnis, un laboratori creatiu on s'investiga i es produeixen i es difonen espectacles de circ.

De totes les arts escèniques, la del circ és la més universal i poderosa, perquè en pocs instants és capaç de fer riure, de fer plorar, de fer viatjar; en definitiva, de fer pensar. I

els que s'hi dediquen no només hi treballen, sinó que han fet del circ la seva manera de viure. Per a ells el circ és la via per fer la revolució, un acte de llibertat per provocar la humanitat, a veure si reacciona.

La seu al Montseny del Circ Cric és l'únic centre d'exhibició permanent de circ que hi ha a Catalunya. Des del Departament de Cultura, el pressupost que es destina a fomentar aquesta disciplina artística no és ni escarransit. Per no fer-se mala sang i amb el barret de Tortell Poltrona al cap, el pallaso diu: "Som uns desarreglats, sempre estem fora de tot". I com que no és home d'esplaiar-se en les queixes sinó amb les coses boniques, parlant d'aquests 40 anys a Jaume Mateu li agrada subratllar el projecte de Pallassos Sense Fronteres. "El darrer viatge que vam fer va ser a la frontera al Sudan del Sud, allà fèiem actuacions davant de 7.000 nens que no havien vist mai cap espectacle, ni res semblant. És dur i tens una tremenda responsabilitat, però no saps quina joia, i llavors, tornes aquí, i veus que les coses no funcionen bé, que la gent no sap riure, no sap divertir-se", lamenta.

La celebració dels 40 anys

Amb tota la feina feta i els projectes que se segueixen empenyent, havien preparat una programació especial que s'ha vist molt tocada per la pandèmia. A partir del 24 d'abril i fins a principis de juliol, estaven

En pocs instants el circ és capaç de fer riure, de fer plorar, de fer viatjar i de fer pensar

"La nostra ideologia artística és veure el món del dret i del revés, amb el que això suposa"

"No té lògica que puguis anar amb metros antics i no puguis fer espectacles a la natura"

previstos tres espectacles a la carpa de Sant Esteve de Palautordera: *Que Bèstia*, *Catacric.40* i *Brins de Safrà*, concebuts com un homenatge al llegat de la companyia. Però si el confinament comarcal s'allarga, tot plegat quedarà molt tocat.

"Evidentment no soc negacionista, però porto un cabreig pel maltractament al qual estem sotmesos. No té cap lògica que la gent pugui anar a treballar amb uns metros antics i sense ventilació, i que no

puguis fer espectacles enmig de la natura. Però això, allà ells amb la seva consciència, i si ho poden fer més malament, doncs que ho intentin, a veure si la gent s'adona que la gestió que fan de la societat no és la correcta. A partir d'aquí, nosaltres seguirem! Portem 21 mesos tancats, hem hagut de suspendre durant dos anys consecutius l'activitat que fem per als nans a les escoles... I segurament a tothom li importa un pito el que es fa per als nens a les escoles, però a nosaltres ens importa un piano de cua, i esperem seguir-ho fent. I mentre no ho podem fer, estem a *tope* amb Pallassos Sense Fronteres. Aquest mes d'abril i part del mes de maig farem un total de 60 actuacions a centres d'alta complexitat", argumenta vehement però jovial Jaume Mateu.

"Viure l'instant"

Des que el Circ Cric és al Montseny, més de dos-cents mil escolars i milers de famílies han passat per aquest espai on el circ mana però hi circulen totes les arts. Malgrat la situació, no s'aturen i segueixen assajant, i tot i que saben que les mascaretes tapen els somriures, tenen moltes ganes de poder tornar a rebre el públic. El que més desitgen és seguir encomanant allò d'aquell vers de Foix que Jaume Mateu/Tortell Poltrona s'ha fet seu: "Viure l'instant i captar les deixes del somni".

Cultura Agenda

Un fotograma de 'Mamá María', protagonitzada per Isabelle Huppert.

Depp i Huppert visiten el BCN Film Fest

Judith Vives

Els actors Johnny Depp i Isabelle Huppert seran les grans estrelles convidades al Festival Internacional de Cinema de Barcelona-Sant Jordi (BCN Film Fest), que es va inaugurar el dijous 15 i que fins al 23 d'abril permetrà veure una seixantena de films. El protagonista de *Piratas del Caribe* serà a Barcelona aquest divendres per presentar *El fotógrafo de Minamata*, d'Andrew Levitas, mentre que l'actriu francesa presentarà el seu darrer film, *Mamá María*.

El festival també comptarà amb la presència de Fernando Trueba i Javier Cámara, que presentaran *El olvido que seremos*; Carmen Chaplin, que participarà en un col·loqui sobre Charles Chaplin; Steven Bernstein (*Last Call*); Mariana Barassi i Clara Lago (*Crónica de una tormenta*), o l'equip de *Poliamor para principiantes*, format per Fernando Colomo, Karra Elejalde, Toni Acosta i Quim Àvila. Els directors Kiyoshi Kurosawa (*La mujer del espía*), Massoud Bakhshi (*Yalda, la noche del perdón*) i Philippe Falardeau (*Sueños de una escritora en Nueva York*) hi participaran de forma telemàtica, així com Nicolas Winding Refn (*Valhalla Rising*), que no podrà viatjar a Barcelona per culpa de la pandèmia.

En total es podran veure 60 pel·lícules, entre les quals quatre *premières* mundials, una d'internacional, tres d'uropees, 17 d'espanyoles i set de catalanes. La cinquena edició del BCN Film Fest se cele-

brarà als Cinemes Verdi, l'Institut Français, el CaixaForum i Casa Seat de Barcelona. Entre els títols que formaran part de la programació destaquen també *El poeta y el espía*, de Gianluca Jodice, amb Sergio Castellitto; *Hotel Coppelia*, de José María Cabral; *Una canción irlandesa (Wild Mountain Thyme)*, de John Patrick Shanley, amb Jamie Dornan, Christopher Walken i Jon Hamm; *Envidia sana*, de Daniel Cohen; *Ladies of Steel*, de Pamela Tola; *Joyas ocultas del Impresionismo* i *Pompeya: mito y leyenda*. El cinema espanyol estarà representat a la Secció Oficial amb *Crónica de una tormenta*, de Mariana Barassi, amb Clara Lago i Ernesto Alterio, i *El año de la furia*, dirigida per Rafa Russo.

A la secció Cinema amb Gràcia s'hi podrà veure *La passió segons Pep Amores*, de Júlia Girós, Pol Picas i Nina Solà; i *Poliamor para principiantes*, de Fernando Colomo, amb Karra Elejalde, Quim Àvila, María Pedraza i Toni Acosta. I a la secció Zona Oberta, es presentarà a la pantalla gran el curtmetratge de David Selvas i Taida Martínez *En mis manos*, protagonitzat per Cristina Plazas. El festival també avançarà el primer episodi de la sèrie de TV3 *Moebius*. Per altra banda, la cita celebrarà el centenari del naixement del director indi Satyajit Ray amb la projecció de *Charulata: la esposa solitaria*, de l'any 1964.

DATA Fins al 23 d'abril
LLOC Cinemes Verdi (Barcelona)
PREU 2,90 € (per entrada)

Immersió en l'obra de Gustav Klimt a l'Ideal del Poblenou

El Centre d'Arts Digitals Ideal ha obert les portes a una nova experiència immersiva dedicada al pintor Gustav Klimt (1862-1918). Aquesta es la tercera producció de gran format d'aquestes característiques que es podrà veure a Barcelona i que convida els espectadors a submergir-se en la vibrant Viena del canvi de segle per viure en primera persona l'evolució de l'obra de l'artista i del seu món.

L'exposició presenta la figura de Gustav Klimt d'una manera totalment inèdita i original, centrant-se en dues grans línies temàtiques: per una banda, la relació entre Barcelona i Viena a través de l'art, i per l'altra, el naixement de la concepció de la dona moderna i el feminisme.

Klimt: l'experiència immersiva inclou projeccions de gran format amb més de 1.000 metres quadrats de pantalla, una experiència amb ulleres de realitat virtual, espais expositius i eines interactives. Es tracta d'una proposta espectacular per a tots els públics que permet a l'espectador sentir-se dins de les pintures i dels edificis que Klimt va decorar. Produïda conjuntament amb l'estudi belga Exhibition Hub i amb un pressupost de prop d'un milió d'euros, la mostra s'estrenarà simultàniament a la Galerie Horta de Brussel·les.

DATA A partir del 16 d'abril
LLOC Ideal (Barcelona)
PREU 18 €

'El petó', de Gustav Klimt, a l'experiència immersiva de l'Ideal.

'La Barcarola', al Petit Liceu

El Gran Teatre del Liceu proposa, per als més petits de la casa, un espectacle inspirat en les cançons marineres que es canten als canals de Venècia. Música, imatge i il·lustració es combinen a *La Barcarola*, un muntatge immersiu destinat al públic familiar. La proposta, dirigida per Juan Pablo Mendiola, es basa en una selecció d'àries d'òpera molt conegudes.

DATA 17 d'abril
LLOC Gran Teatre del Liceu (BCN)
PREU 15 €

Nova edició del RiuVermut

El Poble Espanyol acull una nova edició del RiuVermut, una proposta que convida a gaudir dels monologuistes més populars del país. Fernando Morano, Miki DKai o Mag Marín participen en aquest cicle que tindrà lloc els diumenges, fins al 16 de maig, a la plaça Major del Poble Espanyol. La còmica Eva Cabezas serà l'amfitriona de totes les sessions.

DATA Del 18 d'abril al 16 de maig
LLOC Poble Espanyol (Barcelona)
PREU De 15 € a 17 €

Barcelona recorda Enric Miralles

Barcelona retrà homenatge a l'arquitecte, dissenyador, fotògraf i professor Enric Miralles quan es compleixen 20 anys de la seva mort. La fundació que porta el seu nom, en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat, ha organitzat un programa d'activitats que es portaran a terme fins al mes de desembre. Es faran exposicions i conferències per fer una mirada polièdrica i personal a un dels noms clau de l'arquitectura catalana contemporània.

DATA Fins a finals d'any
LLOC Barcelona
PREU En funció de l'activitat

IT Dansa a Sant Cugat del Vallès

La jove companyia de dansa de l'Institut del Teatre arriba aquest dissabte al Teatre-Auditori de Sant Cugat amb una selecció de quatre propostes d'alguns dels coreògrafs més interessants del moment. El repertori inclou *Kash*, d'Akram Khan; *The Prom*, de Lorena Nogal, que destaca per la teatralitat; *In Memoriam*, de Sidi Larbi Cherkaoui, una peça que juga amb les carícies i els cops; i *Whim*, d'Alexander Ekman, una coreografia que mostra el caos de la societat moderna.

DATA 17 d'abril
LLOC Teatre-Auditori de Sant Cugat
PREU 15 €

Món Llibre, el festival literari per als més petits de la casa

Món Llibre, el festival literari per als més petits, torna a celebrar-se aquest any després del parèntesi provocat per la pandèmia. Nascut amb la voluntat de ser un Sant Jordi familiar on es fomenti la lectura i l'amor pels llibres entre els infants, Món Llibre inclou novetats editorials, sessions de rondalles, tallers i espectacles.

Muntatges com *No hi havia una vegada*, de Las Lloronas; la presentació a càrrec de Helen Oxenbury de la biblioteca virtual i d'una pel·lícula, o

una proposta de cinema teatralitzat són algunes de les activitats que es faran en aquesta edició, en la qual participen mig centenar d'editorials. El festival té lloc al CCCB i a la plaça de Joan Coromines, al Raval, i a les biblioteques de Nou Barris i del Poble nou-Manuel Arranz. Caldrà inscriure's per participar en les activitats.

DATA 17 i 18 d'abril
LLOC Barcelona
PREU Gratuït amb inscripció prèvia

Literatura i música en femení, a Sant Joan de les Abadesses

Sant Joan de les Abadesses serà escenari d'*Elles*, un espectacle que fusiona literatura i música feta per dones. L'espectacle forma part del cicle hivern-primavera del SAT Teatre Centre, i comptarà amb la participació de l'actriu Mariona Ribas i dels músics Marina Prades (veu i violí) i Artashes Aslanyan (piano). La selecció dels textos i la música, així com la direcció, van a càrrec de Jordi Fité.

DATA 18 d'abril
LLOC Sant Joan de les Abadesses
PREU De 12 € a 16 €

Mariona Ribas i Marina Prades.

Barcelona commemora la Segona República, 90 anys després

El 14 d'abril passat va fer 90 anys de la proclamació de la Segona República. Barcelona commemora aquest aniversari amb la Primavera Republicana, un programa d'activitats diverses que ompliran carrers i places fins al 18 d'abril. Organitzat per l'Ajuntament de Barcelona, el programa inclou lectures dramatitzades, *performances*, concerts i exposicions, entre altres. L'objectiu és recordar la Segona República, però també homenatjar el republicanisme en la seva expressió més àmplia. Tal com es pot llegir a la presentació del programa d'actes, "la Segona República no sorgeix el 1931 del no-res, sinó que té un passat, uns fets i uns protagonistes que també cal recuperar posant aquesta tradició en relació amb els valors i els reptes que encarem com a societat, plural, oberta i democràtica".

La Primavera Republicana portarà activitats als 10 districtes de la ciutat, la majoria de caràcter cultural, com per exemple *Revolució de nassos*, una peça performativa basada en la reivindicació

dels valors republicans i protagonitzada per Pepa Plana, Nöel Olivé, Lola González i L'Altre Festival; o el concert titulat *Per més que feu, no passareu*, amb les actuacions dels cantants Clàudia Cabero, Pau Alabajos, Gemma Humet, Roger Mas, Magalí Sare i Cesk Freixas, i dels intèrprets teatrals Sara Espígul i Marc Martínez. Per assistir als diferents actes presencials caldrà fer reserva prèvia.

DATA Fins al 18 d'abril
LLOC Barcelona
PREU Gratuït amb reserva prèvia

Logo de la Primavera Republicana.

EL BORN REIVINDICA L'EDUCACIÓ

Per una educació en llibertat: Barcelona i l'escola, 1908-1979 reivindica la vigència del debat sobre el model escolar. La mostra repassa l'evolució de l'educació a Barcelona al segle XX. Parteix de l'aprovació el 1908 del Pressupost Extraordinari de Cultura de l'Ajuntament, un pla que

posava l'èmfasi en un ensenyament de qualitat, públic, gratuït, en català i laic. No es va arribar a aprovar, però va esdevenir un referent per als moviments que han lluitat per l'educació a Catalunya. L'exposició es pot veure al Born. Fins al 23 de juny ofereix portes obertes.

AVÍS: Els espectacles i les activitats d'aquesta agenda poden patir canvis de data o horari o cancel·lacions per culpa de la pandèmia. Abans d'anar-hi, és aconsellable confirmar la informació a través de les pàgines web dels organitzadors respectius.

Esports **Piscina**

El waterpolo femení, del monòleg a la bicefàlia

A l'hegemonia del Club Natació Sabadell li ha sortit oposició: el Centre Natació Mataró li discuteix els títols mentre la Lliga guanya igualtat, també amb equips com el Mediterrani, el Terrassa o el Sant Andreu

Cugat Comas
MATARÓ

L'època daurada del waterpolo femení espanyol encara és vigent després de començar amb la històrica medalla de plata de la selecció als Jocs Olímpics de Londres 2012. La projecció mediàtica més gran l'ha catalitzat, amb bona lògica, la selecció que lidera Miki Oca, però si es va a l'altra cara de la moneda, el de les competicions domèstiques, es pot comprovar com en la darrera dècada el waterpolo estatal ha tingut pràcticament un sol color i un sol protagonista: el Club Natació Sabadell. L'entitat vallesana, amb jugadores com Jennifer Pareja, Anni Espar, Matí Ortiz, Laura Ester o Maica García, ha exercit un domini aclaparador, el més semblant a una dinastia o una dictadura esportiva sobre les competicions estatals.

La foto d'avui del waterpolo català, però, ha canviat: ha obert l'enfocament i han aparegut nous punts d'atenció. De la dictadura s'ha passat a una república més coral i, per mèrits propis, de tots els noms alternatius al Sabadell sobresurt el del Centre Natació Mataró. S'ha passat del monòleg a la bicefàlia.

Del 2010 al 2020, el Sabadell va guanyar cinc Eurolligues, nou Lligues i nou Copes de la Reina. La ràtio de triomfs, com es pot veure, és altíssima, i la voracitat competitiva s'ha mantingut inalterable. Només els grans rivals europeus li han negat més títols europeus, i el Mataró, l'únic aspirant a *alter ego* domèstic, li va aconseguir esgarrapar una Copa de la Reina el 2016 i la Lliga de l'any passat, el 2020, liquidada abans d'hora per la pandèmia.

El Sabadell, el 2019, va veure com algunes de les seves millors jugadores empreien camins esportius en altres equips, i en els darrers dos anys no només les maresmenques, sinó que també altres projectes com el del Mediterrani, el Terrassa o el Sant Andreu s'han acostat en nivell i prestacions al Sabadell i el Mataró. "Gràcies a haver-nos acostat, les competicions ara són més atractives i es veuen autèntics partidassos de molt nivell", explica la capitana del Mataró, Marta Bach. El millor del cas és que aquest repartiment del talent i la igualtat més gran a la Lliga també es percep com a positiu des del mateix Sabadell: "És molt positiu per al nivell del waterpolo que hi hagi més igualtat i que les jugadores creixin en altres equips", raona la boia i estrella de les multicampiones, Maica García.

Una rivalitat repetida

A la pràctica, tothom confereix al Sabadell estar encara un graó per sobre del Mataró, la seva gran alternativa. La rivalitat d'unes i altres, sempre sana en el marc de dos conjunts amb moltes companyes de selecció i amb jugadores com la mateixa Anni Espar, que va decidir canviar el Vallès pel Maresme, s'ha fet evident els darrers temps, i coincidint en les últimes dues setmanes. Els dos equips van empatar a Sabadell a Lliga fa dues setmanes, van jugar-se la final de la Copa de la Reina amb triomf de les vallesanes diumenge passat i aquest cap de setmana disputen la final a quatre de la Copa LEN –la segona competició europea–

Jugadores del Mataró (de blanc) i el Sabadell (de blau), a la final de la Copa de la Reina.

Del 2010 al 2020, el Sabadell va guanyar cinc Eurolligues, nou Lligues i nou Copes de la Reina

"Ens hem acostat i ara les competicions són més atractives i es veuen autèntics partidassos"

Els dos equips disputen aquest cap de setmana a Barcelona la final a quatre de la Copa LEN

a la Piscina Sant Jordi de Barcelona. Si el Sabadell supera el potent Kirishi rus i el Mataró al Roma, el següent nou clàssic del waterpolo català pot dirimir un altre títol. I encara quedarà la Lliga.

Tots els actors interessats confereixen importància al fet que la bicefàlia pugui re-

percutir en una difusió més gran per a un esport que segueix reclamant atenció: "Que hi pugui haver finals de Lliga, Copa de la Reina i la LEN Trophy, on hi hagi altres equips que puguin competir, agradarà i arribarem més a la gent", raona Marta Bach.

Sabadell i Mataró arriben a la *final four* de la LEN Trophy després d'haver quedat eliminades a quarts de l'Eurolliga, però això no resta ni un sol gram de la motivació per guanyar el títol. Al Mataró li agradaria repetir el campionat que ja va guanyar jugant a casa el 2016, en la que serà la seva tercera participació a la final a quatre. El Sabadell, en canvi, branda el fet que aquest és l'únic títol que falta a les seves vitrines com un dels grans estímuls per guanyar-lo: "Venim de guanyar la Copa de la Reina i això suposa un impuls i una motivació per guanyar l'únic títol que ens falta", assegura Maica García.

Pendent de la LEN Trophy i de cada partit entre els dos equips, el seleccionador Miki Oca sempre està barrinant amb la llista olímpica al cap. Quan unes i altres acabin de discutir-se l'hegemonia domèstica, tocarà tornar a pensar en la selecció. El waterpolo femení no té gens de ganes que s'acabi la seva millor època.

Passatemps

MOTS ENCREUATS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

Horitzontals

1. Mitja orella. Profereix amb accent una síl·laba, una vocal. 2. Comèdies lleugeres basades en situacions equívokes i frívoles. A *fitness* li marxen lletres. 3. Romanguis en una certa situació. Enteres, senceres. 4. Agafes o mates un animal caçant. Acció d'allunyar-se del ver, del just. 5. Donin consell a algú, el guíin indicant-li el que ha de fer. 6. Cop, topada brusca. Bona o útil per al treball o servei que li és propi. Símbol del Níquel. 7. Violaria la fidelitat que devem a algú o alguna cosa. Que té existència efectiva. 8. Domini de primer nivell territorial reservat per a l'antiga Unió Soviètica. Lloses de marbre o de pedra que clouen un sepulcre i que solen dur una inscripció.

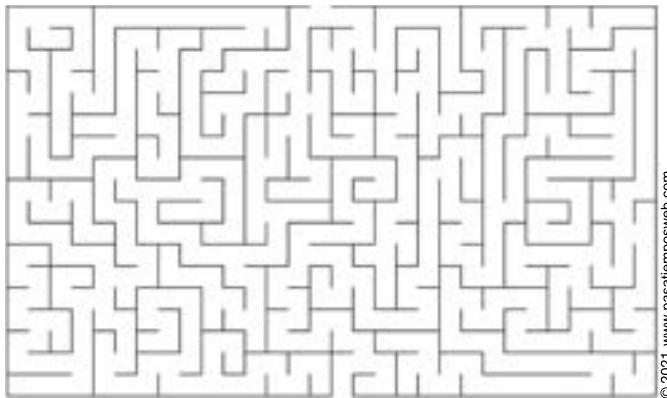
Verticals

1. Oficina virtual. Remats endarrere. 2. El cotxe en té quatre. Espècie d'insecte. 3. Acostumarà un animal a actuar d'una manera determinada. 4. Susceptible d'erecció. 5. Adverteixo, aconsello. Desena lletra de l'alfabet àrab. 6. Prefix que significa deçà, ençà. Carta de jugar. 7. Centilitre de forma abreviada. Interval entre dos o més objectes, buit de cossos sòlids. 8. Que té relativament molt poca amplària. 9. Guarniré d'una orla. 10. En ràdio i televisió, rètol en què s'indica el nom d'un programa. Acusatiu i datiu del pronom personal reflexiu de tercera persona del singular i del plural. 11. Relativa o pertanyent a l'úter o matriu. 12. Conjunció, sinó que. Fibra tèxtil sintètica molt resistent.

LES 7 DIFERÈNCIES

EL LABERINT

SUDOKU

		7		5	6		4	
3		2		8				
	5			4	9	7		8
	6		5			3		7
5	7				1			
8	2		4		7		9	
		8	9					2
2	3			6			7	9
	9	5					8	3

Fàcil

	9			4		8		
		4		7				5
5					2		3	
	3		8	6				1
							9	
								5
9	1	7						
		6		5				
3				2		9	4	

Difícil

SOLUCIONS

3	5	8	1	2	7	9	4	6
2	4	6	5	8	7	1	3	
9	1	7	4	3	6	5	8	2
1	8	2	7	9	3	6	5	4
7	6	5	2	1	4	3	9	8
4	3	9	8	6	5	2	7	1
5	7	1	6	8	2	4	3	9
8	2	4	3	7	5	9	6	
6	9	3	5	4	1	8	2	7

Difícil

7	9	5	1	2	4	6	8	3
2	3	4	8	6	5	1	7	9
6	1	8	9	7	3	4	5	2
8	2	1	4	3	7	5	9	6
5	7	3	6	9	1	8	2	4
4	6	9	5	4	8	2	3	1
1	5	6	2	7	1	8	9	3
3	4	2	7	1	8	9	6	5
9	8	7	3	5	6	2	4	1

Fàcil

MOTS ENCREUATS
Horitzontals: 1. Ore. Accentua. 2. Vodevils. ltn. 3. Duris. Totes. 4. Caces. Error. 5. l. Aconsellin. 6. Aurt. Apta. Ni. 7. Trairia. Real. 8. Su. Lápides. O. Verticals: 1. Oy. Clats. 2. Roda. Uru. 3. Educara. 4. Erèctil. 5. Aviso. Ra. 6. Cis. Naip. 7. Cl. Espai. 8. Estret. D. 9. N. Ornaré. 10. Títol. Es. 11. Uterina. 12. Ans. Nílió.

MONTSE GIRALT

Carles Sagués

“Els comunistes tota la vida hem lluitat per canviar el món”

Va ser regidor a l'Ajuntament de Badalona amb el PSUC i ICV, col·labora amb diverses entitats socials de la ciutat i ara està centrat en la defensa del dret a l'habitatge

Montse L. Cucarella

Amb quines entitats col·labora? Vaig participar en la fundació de l'Associació de Veïns del Centre de Badalona. Col·laboro amb el moviment pensionista i la Xarxa Solidària de Badalona. Soc afiliat a CCOO, la meua activitat política està amb Guanyem Badalona en Comú. I, sobretot, em dedico a la Plataforma Sant Roc Som Badalona.

Com hi entra? En una mobilització vaig conèixer un company que era actiu a Sant Roc. El 2012 vam anar fent trobades, per fer activitats socioculturals. És de les poques entitats del barri que uneix gitanos i païos, homes i dones i, a l'inici, veïns d'origen pakistanès. El 2015 vam crear la plataforma i des d'aleshores estem dedicats gairebé al 100% en la defensa del dret a l'habitatge.

De quina manera ajuden les famílies? Atensem entre 20 i 25 famílies a la setmana. En la majoria dels casos, els ajudem a fer la paperassa, intentem aconseguir una suspensió del desnonament i, mentrestant, negociem amb la propietat un lloguer social. Durant el març, a Sant Roc hi havia 35 processos de desnonament. Dos s'han dut a terme i la família ha perdut la casa; els altres els hem aconseguit ajornar.

Això ho hauria de fer l'Administració. Moltes vegades ens preguntem: “I això per què ho hem de fer nosaltres? Ho hauria de fer un equip de professionals”. Ara atensem les famílies al Centre Cívic de Sant Roc, però hem tingut èpoques que no teníem cap espai. Agafava una taula de càmping de casa i ateníem la gent a la porta del Centre Cívic mentre feien cua al carrer.

Però vostè també ha estat regidor. Sí, i te n'adones que la gent del carrer va per una

banda i l'Administració per una altra. A vegades penso que els quatre anys que vaig ser al govern també vaig pecar d'això. Hi ha gent que està desesperada i necessita algú que l'ajudi i acompanyi, i a l'Administració no hi troben una resposta.

Recorda com es va iniciar en l'activisme? Els que som comunistes tota la vida hem lluitat per canviar el món, primer per posar fi al capitalisme i, amb els anys, per avançar cap a la igualtat d'oportunitats.

Badalona és una ciutat de lluita social? És una ciutat amb problemes de tota mena, però no la destacaria per ser especialment bel·ligerant. A vegades organitzem mobilitzacions i, si tenen èxit, ens diem: “Per ser Badalona, no està malament”.

Costa mobilitzar la gent? Sí, costa. Badalona és una ciutat poc cohesionada i hi ha poques coses que uneixin els veïns. És complicat fer-los arribar el missatge.

LLUITA SOCIAL

Carles Sagués (Badalona, 1954) és llicenciat en Geografia i Història. Ha combinat la seva feina de professor amb la de regidor a l'Ajuntament de Badalona. Hi va ser en dues etapes: del 1983 al 1995 amb el PSUC com a independent i amb ICV des de la seva fundació; i del 2007 al 2015 com a president del grup municipal d'ICV-EUiA. Sempre ha estat a l'oposició a excepció del mandat 1987-1991, quan s'ocupava del departament de Cultura, Esports i Joventut. És activista des que, a 15 anys, lluitava en defensa de l'educació. No ha abandonat mai la lluita social.

más detalle en <https://re.publico.es/>